

BØRNE- OG
UNDERSVISINGSMINISTERIET

Elever der ikke aflægger alle obligatoriske 9.-klasseprøver

Indhold

1. Sammenfatning.....	4
2. Opgørelsesmetode	7
3. Elever, der ikke aflægger alle 9.-klasseprøver	10
4. Fritagelser, sygdom og udeblivelser	17
5. Demografisk og socioøkonomisk baggrund	21
6. Sociale problemer og funktionsnedsættelser	26
7. Fagligt niveau, trivsel og fravær	33
8. Sandsynlighed for ikke at aflægge alle obligatoriske 9.-klasseprøver blandt folkeskoleelever	37
9. Uddannelse efter grundskolen.....	40
10. Sandsynlighed for ikke at overgå til uddannelse efter grundskolen blandt folkeskoleelever	46
11. Skolernes erfaring med prøveafleggelsen.....	48
Bilag 1: Logistiske regresionsanalyser	52

1. Sammenfatning

I 2006 blev det obligatorisk for alle folkeskoleelever at aflægge syv prøver ved afslutningen af 9. klasse. De obligatoriske prøver består af i alt 10 prøver og delprøver. Der er imidlertid hvert år en gruppe elever, der ikke aflægger alle obligatoriske 9.-klasseprøver.

Denne analyse ser nærmere på gruppen af elever, der afslutter grundskolen uden at aflægge alle obligatoriske 9.-klasseprøver, hvilke fag eleverne ikke aflægger prøver i og hvorfor samt udfordringer ved at opgøre antallet af elever, der ikke aflægger alle 9.-klasseprøverne.

Herefter ses nærmere på, hvad der karakteriserer elever, der ikke aflægger alle 9.-klasseprøverne, samt deres tilknytning til uddannelsessystemet efter grundskolen. Endeligt ses der nærmere på skolernes erfaringer med prøveafleggelsen.

Hovedkonklusionerne i analysen er:

Omkring 10 pct. afslutter grundskolen uden at aflægge alle de obligatoriske 9.-klasseprøver

I 2019 har omkring 10 pct. af eleverne afsluttet grundskolen uden at aflægge alle de obligatoriske 9.-klasseprøver. Det svarer til ca. 6.400 elever. Der findes ikke en helt entydig opgørelsesmetode i forhold til antallet af elever, der afslutter 9. klasse uden at aflægge alle 9.-klasseprøverne, og analyseresultaterne afhænger derfor af opgørelsesmetoden.

Det er særligt elever i specialtilbud, der ikke aflægger alle 9.-klasseprøverne. I 2019 havde ca. 77 pct. af alle elever i specialtilbud ikke aflagt alle obligatoriske prøver ved afslutningen af 9. klasse. Samlet set udgør elever i specialtilbud 58 pct. af alle elever, der afslutter grundskolen uden at aflægge alle obligatoriske 9.-klasseprøver. Det skal dog ses i sammenhæng med, at en stor del af eleverne i specialtilbud har været fritaget for prøverne, og at mange elever i specialtilbud har været fritaget for undervisning i prøvefagene og derfor ikke har aflagt prøve. Det er også denne gruppe, hvor der er de største data-usikkerheder, hvorfor resultaterne for denne gruppe er behæftet med en vis usikkerhed.

Blandt elever i almene folkeskoler og privat- og friskoler er det ca. 4 pct., der ikke har aflagt alle obligatoriske 9.-klasseprøver, mens andelen er ca. 5 pct. blandt elever på efterskoler. Langt de fleste af disse elever i almene tilbud (både folkeskoler, privat- og friskoler og efterskoler) har dog typisk aflagt 8-9 af de obligatoriske prøver og delprøver.

Elever, der afslutter 9. klasse uden at aflægge alle 9.-klasseprøverne, har typisk ikke aflagt den fælles prøve i fysik/kemi, biologi og geografi, prøve i et udtræksfag eller prøven i engelsk.

Fagligt og socialt udfordret elevgruppe

Elever, der ikke har aflagt alle 9.-klasseprøver, er på mange parametre en mere fagligt og socialt udfordret elevgruppe. For omkring to tredjedele af de elever, der ikke aflægger alle obligatoriske 9.-klasseprøver, er der indikationer på sociale problemer eller funktionsnedsættelser i form af sociale foranstaltninger, kontakt med politiet eller diagnoser forbundet med funktionsnedsættelser.

Herudover spiller forældrenes uddannelsesbaggrund også en rolle. Blandt elever med ufaglærte forældre er der således en stor gruppe, der ikke aflægger alle 9.-klasseprøverne. Omkring en tredjedel af elever, hvis forældre har grundskolen som højeste fuldførte uddannelse, aflagde ikke alle 9.-klasseprøver i 2019. Det er næsten fem gange så mange som blandt elever med forældre, der har gennemført en videregående uddannelse.

Elever i folkeskolen, der ikke aflægger alle 9.-klasseprøverne, er også karakteriseret ved at have et meget højt fravær i løbet af hele udskolingen, dårligere trivsel og mangelfulde resultater ved de nationale test i læsning og matematik i 8. klasse.

Lavere tilknytning til uddannelsessystemet efter grundskolen

Elever, der ikke aflægger alle 9.-klasseprøverne, fortsætter ofte i 10. klasse direkte efter grundskolen. Efter 15 måneder er der imidlertid en stor gruppe, der ikke er indskrevet på en uddannelse. For elever, der ikke har aflagt alle 9.-klasseprøverne, er omkring 30 pct. ikke indskrevet på en uddannelse 15 måneder efter afsluttet grundskole. Det gælder både elever fra almene tilbud og specialtilbud. Blandt elever, der *har* aflagt alle 9.-klasseprøverne, er det til sammenligning samlet set omkring 5 pct., der ikke er indskrevet på en uddannelse efter 15 måneder.

Elever fra specialtilbud, der ikke aflægger alle 9.-klasseprøverne, og som *er* i gang med en uddannelse efter 15 måneder, er typisk i gang med en forberedende uddannelse eller en erhvervsuddannelse. Elever fra almene tilbud, der ikke aflægger alle 9.-klasseprøverne, og som *er* i gang med uddannelse, er typisk indskrevet på en erhvervsuddannelse eller gymnasial uddannelse.

Elever med indikationer på sociale problemer og funktionsnedsættelser er i mindre grad indskrevet på en uddannelse 15 måneder efter grundskolen. Det gælder også for elever med højt fravær og elever med ikke-tilstrækkelige præstationer mv. i læsning i 8. klasse samt elever med ufaglærte forældre eller forældre uden beskæftigelse.

Analysen viser endvidere, at elever i folkeskolen, der ikke har aflagt alle 9.-klasseprøverne, fortsat har større sandsynlighed for ikke at være indskrevet på en uddannelse 15 måneder efter afsluttet grundskole, selvom der tages højde for elevernes demografiske baggrund, fravær og faglige niveau, sociale problemer og funktionsnedsættelser samt socioøkonomiske baggrund.

Øget fokus på elevernes prøveafleggelse på skolerne

Prøveansvarlige på både skoler på almenområdet og specialskoler oplyser, at skolerne de seneste år har fået et øget fokus på elevernes prøveafleggelse blandt andet som følge af de skærpede adgangskrav til ungdomsuddannelserne. De oplever også, at elever og forældre i stigende grad er opmærksomme på vigtigheden af, at eleverne aflægger prøverne.

Skolerne gør sig mange overvejelser om, hvordan de får så mange elever som muligt til at aflægge prøverne. Der arbejdes således mange steder systematisk med at forberede eleverne på prøverne og med at planlægge prøveafholdelsen på en måde, der sikrer, at flest mulige elever gennemfører prøverne på dagen. Skolerne oplever, at de med disse tiltag får en højere andel af elever til prøver.

Styrelsen for Undervisning og Kvalitets gennemførte tilsyn viser, at skolerne i tilsynet mangler kendskab til mulighederne for fritagelse for prøveafleggelse inden for loven (hjemmelsgrundlag), og at hjemlerne for fritagelsesårsager i nogle tilfælde anvendes forkert. Skolerne efterspørger samtidig mere viden om mulighederne for at organisere prøver på særlige vilkår. Det peger på et behov for at styrke vejledningen om prøver på særlige vilkår og fritagelser, med henblik på at præcisere og tydeliggøre mulighederne for at aflægge prøve på særlige vilkår.

2. Opgørelsesmetode

Der er en række usikkerheder forbundet med opgørelser vedr. elever, der ikke aflægger alle 9.-klasseprøverne. Det skyldes hovedsageligt, at der ikke findes en helt entydig opgørelse over antallet af elever, der skal aflægge 9.-klasseprøverne det pågældende år.

Skolerne skal som udgangspunkt indberette elevernes karakterer ved alle obligatoriske 9.-klasseprøver. Når eleverne ikke aflægger en obligatorisk 9.-klasseprøve, skal det i stedet registreres, hvorvidt eleven har været prøvefritaget, syg eller er udeblevet fra den pågældende prøve.

For nogle af de elever, hvor der ikke er indberettet en karakter, er der heller ikke angivet en af de nævnte årsager til, at der ikke er en karakter. I nogle tilfælde skyldes det mangler eller fejl i skolernes karakterindberetning. Men det kan også være, fordi eleverne helt har været fritaget for undervisning i et eller flere obligatoriske fag. Fritagelser for undervisningen kan fx skyldes særlige støttebehov for specialelever, eller fordi eleverne har opfyldt undervisningspligten gennem et praktikforløb. Disse oplysninger om undervisningsfritagelser er i modsætning til prøvefritagelser ikke en del af skolernes karakterindberetning til Børne- og Undervisningsministeriet og er formentlig årsagen til, at der særligt blandt elever i specialtilbud ikke er indberettet oplysninger for alle 9.-klasseprøverne.

Dertil kommer, at der ikke findes et autoritativt register over, hvilke elever der afslutter grundskolen og derfor burde være tilmeldt alle 9.-klasseprøverne. Opgørelser i forhold til antallet af elever, der ikke aflægger alle 9.-klasseprøverne, er således meget følsomme i forhold til opgørelsen af antallet af elever, der forventes at aflægge 9.-klasseprøverne, herunder særligt, hvorvidt elever, der ikke indgår i karakterindberetningen, inkluderes i antallet af elever, som ikke har aflagt alle prøverne.

I denne analyse er antallet af elever, der ikke aflægger alle 9.-klasseprøverne, opgjort på baggrund af alle elever, der ud fra tilgængeligt data vurderes til at have afsluttet grundskolen i 9. klasse det pågældende år. Elever, der er registreret i 9. klasse d. 30. april i de enkelte år, men som ikke er registreret i karakterregistret, eller hvor der ikke er registreringer af en eller flere prøver, indgår således i analysen som elever, der ikke har aflagt alle obligatoriske 9.-klasseprøver.

Opgørelsesmetoden er valgt med henblik på at belyse mørketallet ift. elever, der afslutter 9. klasse, men hvor der ikke er registreret data om elevernes karakterer. Da opgørel-

serne også omfatter elever, der har været fritaget for prøverne (herunder fritaget for undervisning), viser analysens resultater alene, hvor stor en del af eleverne, der afslutter grundskolen uden at aflægge alle obligatoriske 9.-klasseprøver, men ikke hvor mange elever, der mangler at aflægge en eller flere obligatoriske 9.-klasseprøver. Opgørelsesmetoden er uddybet i *boks 1*.

Boks 1

Opgørelsen af elever, der ikke aflægger alle 9.-klasseprøver

Der findes ikke en entydig opgørelsesmetode i forhold til at give et præcist billede af antallet af elever, der ikke aflægger alle de obligatoriske 9.-klasseprøver. Opgørelsesmetoden i denne analyse er valgt med henblik på at også at inkludere "mørketallet" i forhold til elever, der ifølge Danmarks Statistiks elevregister afslutter 9. klasse uden at optræde i karakterregistret.

Analysen omfatter alle elever, der afslutter 9. klasse, uanset om eleverne er fritaget for undervisning i de enkelte fag mv. og derfor ikke bør aflægge prøver i disse fag (se *boks 2*). Der er en vis registreringsmæssig usikkerhed forbundet med denne opgørelsesmetode, idet der kan være fejlindberetninger i både elev- og karakterregistret. Elever, der ikke har aflagt 9.-klasseprøver, kan være registreret fejlagtigt i elev- og/eller karakterregistret. Der er i analysen forsøgt korrigeret for disse usikkerheder, jf. nedenstående.

Elever, der afslutter 9. klasse i grundskolen

Populationen af elever er opgjort pr. 30. april de enkelte år med henblik på at opgøre eleverne ved indgangen til prøveterminen i maj og juni for de obligatoriske 9.-klasseprøver. Derudover er denne population valgt med henblik på at kunne henvise eleverne til den institution, de var indskrevet på ved indgangen til prøveterminen.

Antallet af elever, der afslutter grundskolen, er opgjort på baggrund af Danmarks Statistiks elevregister det seneste år, hvor eleverne er registreret i elevregistret i 9. klasse.

Elever indskrevet i 9. klasse flere år i træk er typisk elever, der går 9. klasse om, samt elever på institutions typer med mere flydende klassetrin i udkolingen. Det kan fx være elever i specialklasser, der ikke modtager undervisning på alderssvarende klassetrin, hvor man ofte ikke ser lineære forløb gennem klassetrinene i elevregistret.

Ved at opgøre eleverne pr. 30. april det seneste år, eleverne er registreret i 9. klasse, forsøges der at tage hånd om disse udfordringer. Samtidig er analysen afgrænset til elever indskrevet på enten 8. eller 9. klassetrin året forinden, eleverne senest er registreret i 9. klasse. Herudover ses der i analysen bort fra elever, der er registreret i 9. klasse i den *Fælles tilmelding til ungdomsuddannelser* (FTU) senere end det seneste år, de findes i elevregistret. Endeligt er analysen afgrænset til elever i 14-17-årsalderen ved starten af det kalenderår, de afslutter grundskolen, og som både indgår i befolkningsregisteret i starten og slutningen af året.

Analysen omfatter således ikke 1) elever i de år, de går 9. klasse om, 2) elever, der ikke er indskrevet på en institution pr. 30. april, eller 3) elever med tegn på ikke at være registreret korrekt i elevregistret.

Institutionstyper og undervisningstilbud

Analysen omfatter elever registreret i folkeskoler, privat- og friskoler, efterskoler, specialskoler, interne skoler, kommunale ungdomsskoler og efterskoler med samlet særligt tilbud. Der skelnes mellem elever i *almene tilbud* og *specialtilbud*:

Boks 1 (fortsat)**Opgørelsen af elever, der ikke aflægger alle 9.-klasseprøver**

Almene tilbud omfatter elever på folkeskoler, privat- og friskoler og efterskoler, der ikke har modtaget undervisning i en specialklasse i løbet af året. Almene tilbud omfatter i denne analyse også elever i modtagelsesklasser.

Specialtilbud omfatter elever på specialskoler, interne skoler, kommunale ungdomsskoler og efterskoler med samlet særligt tilbud, samt elever i specialklasser på folkeskoler, privat- og friskoler og efterskoler. Det bemærkes, at elever i specialtilbud således også omfatter elever i normalklasser på henholdsvis efterskoler med særligt samlet tilbud og kommunale ungdomsskoler.

Elever på prøvefri skoler

Eleverne på prøvefri skoler forventes ikke at skulle aflægge 9.-klasseprøver og indgår derfor ikke i analysen. Det gælder også elever, der har aflagt 9.-klasseprøverne som privatister. Der findes ikke et register over prøvefri skoler, der egner sig til historiske opgørelser over prøvefri privat- og friskoler. I analysen er der set bort fra private institutioner, hvor ingen af eleverne på institutionerne er registreret med en karakter, samt elever på institutioner, hvor der ikke findes indberetninger til karakterregistret det pågældende år. Det bemærkes, at denne opgørelse er behæftet med en vis usikkerhed.

Opgørelse af 9.-klasseprøver

Antallet af 9.-klasseprøver er opgjort på baggrund af Børne- og Undervisningsministeriets karakterregister det år, eleverne senest er registreret i elevregistret. Karakteroplysningerne omfatter prøver på 9. klassetrin på 9. klasseniveau. Der er set bort fra ordenskarakterer i dansk. Opgørelserne er afgrænset til 2008 og frem, da der først her findes centralt tilgængelige registreringer for årsager til manglende prøver i form af sygdom, fritagelser og udeblivelser.

Det antages i analysen, at eleverne samlet set skal aflægge 10 prøver og delprøver ved 9.-klasseprøver, jf. også boks 2. Elever, der ikke aflægger alle 9.-klasseprøver, er således opgjort på baggrund af elever registreret med karakterer i mindre end 10 prøver og delprøver.

For elever registreret flere gange med samme prøve i samme år, udvælges prøven efter følgende hierarki 1) Karakter (højeste karakter), 2) sygdom, 3) udeblivelse og 4) fritagelse.

Elever, der har været syge, bliver som udgangspunkt tilbudt sygeeksamen, hvorefter deres karakterer indberettes. Elever, hvor årsagen til en manglende prøve er sygdom, omfatter således elever, hvor der ikke foreligger registrering af deres sygeprøve.

Det er på baggrund af centralt tilgængelige registerdata ikke muligt entydigt at udsondre, hvilke udtræksfag de enkelte elever har fået udtrukket. For elever registreret med flere end to udtræksfag, er der valgt to udtræksfag på baggrund af ovenstående hierarki. Da det ved hjælp af centralt tilgængelige registerdata ikke entydigt vides, hvilke udtræksfag elever har fået trukket, vises manglende prøver på tværs af udtræksprøver, henholdsvis 1. udtræksfag og 2. udtræksfag.

Det bemærkes, at elevernes karaktergennemsnit ved folkeskolens afgangseksamen til brug for optagelse på ungdomsuddannelser kan baseres på karakterer på samme klassetrin og niveau fra tidligere år. Denne analyse ser ikke på optagelseskrav, men kun registrerede karakterer det år, hvor eleverne senest er registreret i elevregistret. Der er i øvrigt tale om få elever, der aflægger prøver på 9. klassetrin og 9. klasseniveau over flere år.

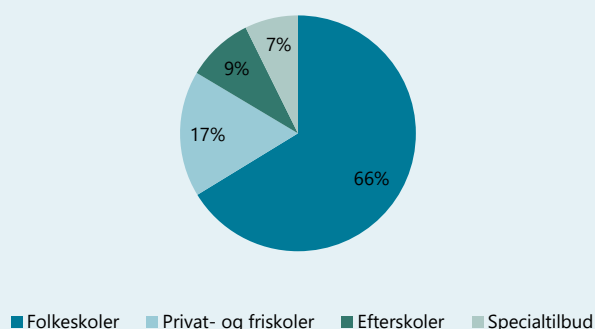
3. Elever, der ikke aflægger alle 9.-klasseprøver

I 2019 afsluttede ca. 66.000 elever 9. klasse. Der skelnes i analysen mellem elever, der afslutter grundskolen i almene tilbud, og elever, der afslutter grundskolen i specialtilbud. Elever i specialtilbud omfatter alle elever i specialklasser og elever på specialskoler, interne skoler, kommunale ungdomsskoler og efterskoler med samlet særligt tilbud.

Størstedelen af eleverne afsluttede i 2019 grundskolen på en folkeskole (66 pct.), mens 17 pct. afsluttede 9. klasse på en privat- og friskole og ca. 10 pct. på en efterskole. De resterende 7 pct. afsluttede 9. klasse i et specialtilbud, *jf. figur 1*.

Figur 1

Elever, der afslutter grundskolen i 2019, opdelt efter undervisningstilbud

Anm.: I opgørelsen indgår alle elever, der har afsluttet 9. klasse (er indskrevet i 9. klasse pr. 30 april), er imellem 14-17-årige 1. januar og er registreret i befolkningsregistret både primo og ultimo året. Det bemærkes, at elever indskrevet i andre typer af undervisningstilbud under hovedområdet "Grundskole" samt elever på prøvefri skoler ikke er inkluderet i analysen. Se *boks 1* for nærmere afgrænsning af analysepopulationen. N=66.000.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistik og Børne- og Undervisningsministeriets registerdata.

Ved afslutningen af 9. klasse skal eleverne aflægge folkeskolens syv obligatoriske prøver (fem bundne prøver og to udtræksprøver). I skriftlig dansk består prøven af tre delprøver, og prøven i skriftlig matematik består af to delprøver. I denne analyse angives de obligatoriske prøver derfor som 10 prøver.

Der er på baggrund af en konkret, individuel vurdering mulighed for at blive fritaget for at aflægge prøve i et eller flere fag, hvis eleven på grund af betydelig funktionsnedsættelse og heller ikke på særlige vilkår kan aflægge prøven. For elever på prøvefri frie

grundskoler og efterskoler er det ikke obligatorisk at aflægge prøve ved afslutningen af 9. klasse (se endvidere *boks 1*).

Der skal aflægges prøver i de fag, som eleven har modtaget undervisning i. Elever, der modtager specialundervisning, kan fritages for undervisning i et eller flere fag (dog ikke dansk og matematik) og skal ikke aflægge prøve i de fag, som de har været fritaget for undervisning i.

Det bemærkes, at analysen ikke ser nærmere på elevernes karaktergennemsnit og dermed, hvorvidt eleverne har bestået folkeskolens afgangseksamen.

Boks 2

De obligatoriske 9.-klasseprøver

Siden 2006 har det været obligatorisk for alle folkeskoleelever at aflægge syv prøver ved afslutningen af 9. klasse, herunder fem lovbundne prøver og to udtræksprøver.

De bundne prøver omfatter:

- Dansk mundlig
- Dansk skriftlig (tre delprøver: læsning, retskrivning og skriftlig fremstilling)
- Matematik skriftlig (to delprøver: uden hjælpemidler og med hjælpemidler)
- Engelsk mundtlig
- Fællesprøve i fysik/kemi, biologi og geografi (tidligere fysik/kemi)

Udtræksprøverne omfatter:

- Én prøve fra den humanistiske fagblok (kristendom, historie, samfundsfag, tysk, fransk, engelsk)
- Én prøve fra den naturfaglige fagblok (matematik, geografi, biologi, fysik/kemi, idræt)

Med delprøverne i dansk og matematik udgør de obligatoriske 9.-klasseprøver i alt 10 prøver.

Kravet om, at eleverne skal aflægge alle obligatoriske prøver, gælder for alle elever i grundskolen uanset, hvilken institutionstype elevens skole hører under, med mindre der er tale om en fri grundskole, efterskole, fri fagskole eller ungdomsskole, der har meddelt ministeriet, at de ikke afholder folkeskolens prøver. Andre institutionstyper, fx specialskoler, kan ikke meddele Børne- og Undervisningsministeriet, at skolen ikke er prøveafholdende.

Boks 2 (fortsat)

De obligatoriske 9.-klasseprøver

Prøveaflæggelse på særlige vilkår

Skolelederen skal tilbyde en særlig tilrettelæggelse af folkeskolens prøver til de elever, der har en fysisk og/eller psykisk funktionsnedsættelse eller tilsvarende vanskeligheder. Formålet med at tilbyde nogle elever prøve på særlige vilkår er at sidestille disse elever med andre elever i prøvesituationen. Det er en forudsætning, at der med et tilbud om særlig tilrettelæggelse af en prøve ikke sker en ændring af prøvens faglige niveau.

Fritagelse for prøve i 9. klasse

Skolelederen kan træffe afgørelse om, at en elev, for hvem prøveaflæggelse på grund af betydelig funktionsnedsættelse eller utilstrækkelige danskundskaber ikke skønnes hensigtsmæssig, kan fritages for at aflægge folkeskolens obligatoriske prøver. Afgørelsen om fritagelse forudsætter, at der er forinden er taget stilling til, om eleven vil kunne aflægge prøve på særlige vilkår.

Fritagelse kan eksempelvis ske for følgende typer af elever:

- Elever med multiple funktionsnedsættelser uden verbalt sprog
- Elever med svære generelle indlæringsvanskeligheder
- Elever, der lige er ankommet til Danmark, og som ikke taler eller forstår dansk i et omfang, så deltagelse giver mening

Prøvefritagelsen sker efter samråd med elevens forældre.

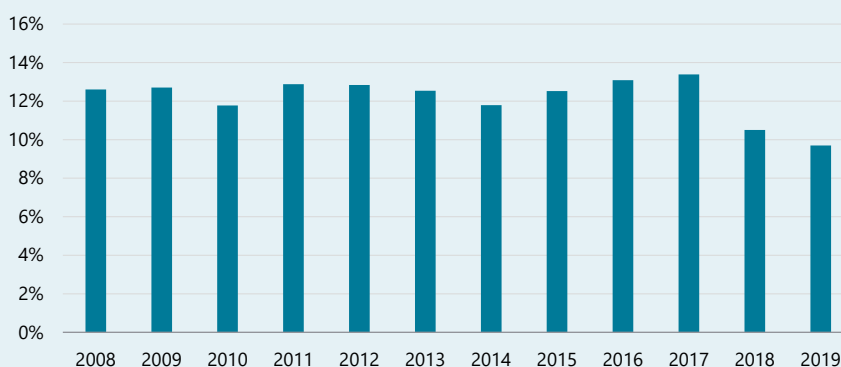
Elever fritaget for undervisning

Elever, der har været fritaget for undervisning i et fag, skal ikke aflægge prøve i faget. Fritagelse for undervisning i et fag omfatter elever, der har et specialundervisningsbehov på mere end ni støttetimer om ugen, og elever, der opfylder undervisningspligten gennem erhvervspraktik eller anden erhvervsfagligt forløb. Eleverne kan dog ikke fritages for undervisning i dansk og matematik.

I 2019 estimeres det, at omkring 10 pct. af eleverne afsluttede 9. klasse uden at aflægge alle obligatoriske 9.-klasseprøver. Andelen har varieret mellem ca. 13 pct. og 12 pct. mellem 2008 og 2017 og er herefter faldet til ca. 10 pct. i 2019, *jf. figur 2*.

Figur 2

Elever, der ikke aflægger alle obligatoriske 9.-klasseprøver

Anm.: Det bemærkes, at der er usikkerhed forbundet med opgørelsen. Se anmærkningen til *figur 1* og *boks 1* og *2* for yderligere information. N=781.500.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistik og Børne- og Undervisningsministeriets registerdata.

Faldet kan skyldes øget fokus på at aflægge prøver og øget fokus på karakterindberetningen som følge af, at der i 2018 blev indført optagelseskrav til en række af ungdomsuddannelserne. Samtidig skal faldet også ses i lyset af en øget indsats ift. vejledning og validering af skolernes karakterindberetning af prøverne i 2018 og frem fra Styrelsen fra It og Læring (STIL) og Styrelsen for Undervisning og Kvalitet (STUK) ift. at sikre bedre datakvalitet.

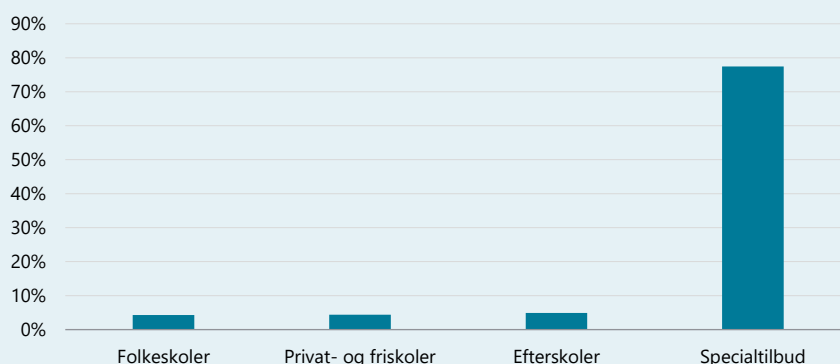
Det er særligt elever i specialtilbud, der ikke aflægger alle obligatoriske 9.-klasseprøver. I 2019 udgjorde andelen 77 pct. Dette hænger formentlig sammen med, at mange elever i specialtilbud fritages for undervisning i et eller flere fag og som følge heraf ikke skal aflægge prøve i de pågældende fag, *jf. også boks 2*.

Blandt elever på folkeskoler samt i privat- og friskoler i 2019 var andelen af elever, der ikke aflagde alle obligatoriske 9.-klasseprøver, i størrelsesordenen 4-5 pct., *jf. figur 3*.

Det bemærkes, at tallene er søgt rensset for elever på prøvefri skoler, således at opgørelsen ikke omfatter elever på privat- og friskoler og efterskoler, der slet ikke har indberettet karakteroplysninger (se evt. *boks 1*). Den faktiske andel elever på privat- og friskoler og efterskoler med manglende prøver er således højere.

Figur 3

Elever, der ikke aflægger alle obligatoriske 9.-klasseprøver, opdelt efter undervisningstilbud, 2019

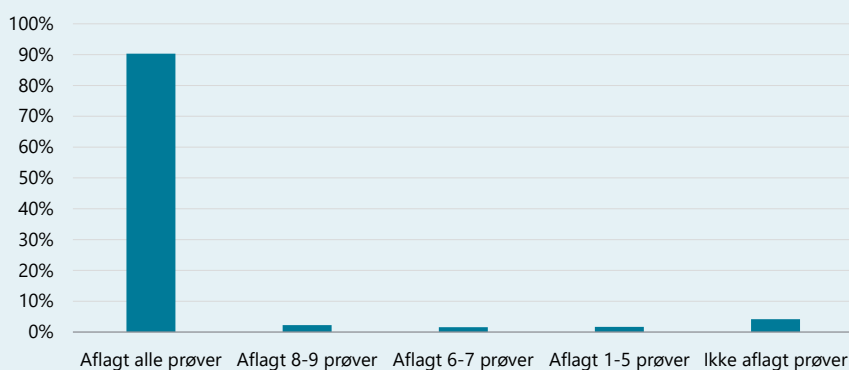
Anm.: Se anmærkningen til figur 2 og boks 1 og 2 for yderligere information. N=66.000.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistik og Børne- og Undervisningsministeriets registerdata.

Der er stor forskel på antallet af prøver, som eleverne ikke aflægger. Ud af de ca. 10 pct., som i 2019 ikke har aflagt alle obligatoriske 9.-klasseprøver, havde ca. 4 pct. af eleverne slet ikke aflagt nogle prøver ved afslutningen af 9. klasse, jf. figur 4.

Figur 4

Elever, der afslutter grundskolen i 2019, opdelt efter antallet af aflagte prøver

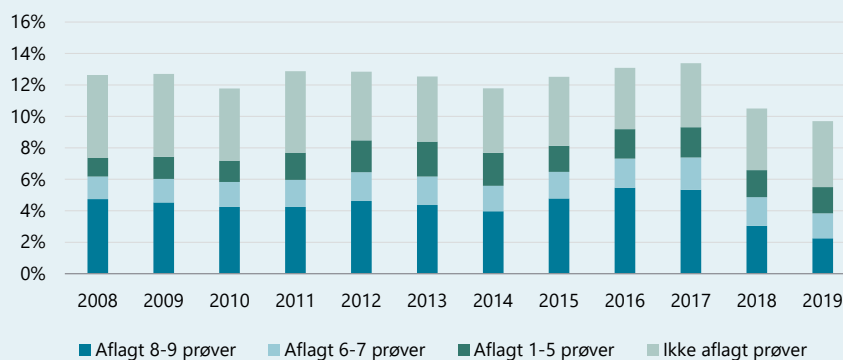
Anm.: Se anmærkningen til figur 2 og boks 1 og 2 for yderligere information. N=66.000.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistik og Børne- og Undervisningsministeriets registerdata.

Fordelingen i forhold til antallet af aflagte prøver ved 9.-klasseprøverne har været nogenlunde stabil i årene 2008-2017. Faldet fra 2017 til 2019 er primært sket blandt elever, der ikke har aflagt 1-2 prøver ud af de obligatoriske 9.klasseprøver, hvilket formentlig er udtryk for færre fejlindberetninger.

Figur 5

Elever, der ikke aflægger alle obligatoriske 9.-klasseprøver, opdelt efter antallet af aflagte prøver

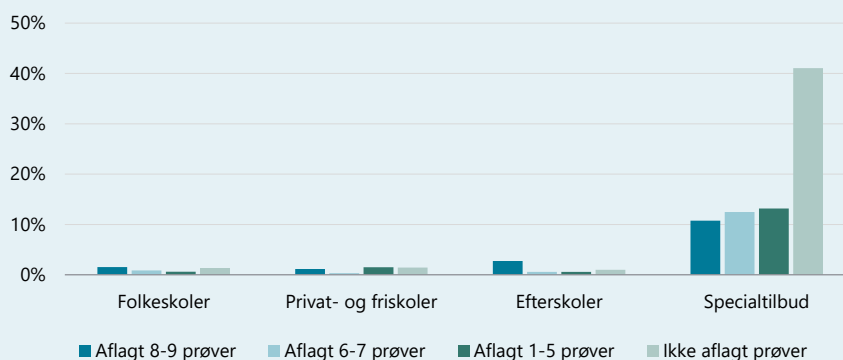
Anm.: Se anmærkningen til figur 2 og boks 1 og 2 for yderligere information. N=781.500.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistik og Børne- og Undervisningsministeriets registerdata.

Blandt elever i specialtilbud er det ca. 41 pct., der ikke har aflagt nogen prøver ved afslutningen af grundskolen. I tallet indgår mange elever, der slet ikke er indberettet i karakterregistret, hvilket formentlig skal ses i lyset af manglende registreringer af karakterer og usikkerheder om, hvornår elever afslutter grundskolen, jf. også boks 1.

Figur 6

Elever, der afslutter 9. klasse i 2019, opdelt efter undervisningstilbud og antal aflagte prøver

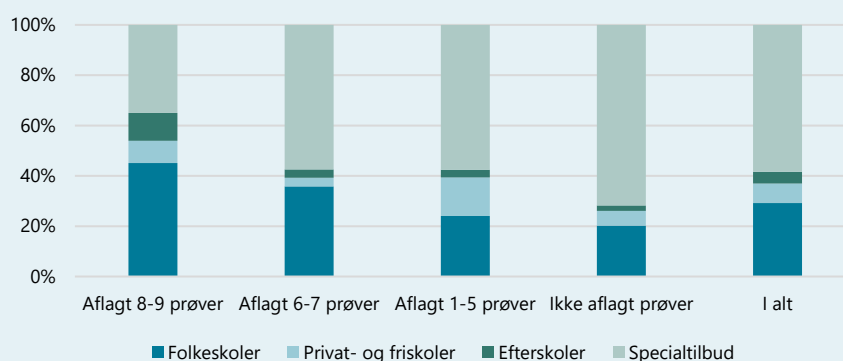
Anm.: Figuren omfatter ikke elever, der har aflagt alle prøver. Se anmærkningen til figur 2 og boks 1 og 2 for yderligere information. N=66.000.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistik og Børne- og Undervisningsministeriets registerdata.

Samlet set udgør elever i specialtilbud ca. 58 pct. af alle elever, der afslutter grundskolen uden at aflægge alle obligatoriske 9.-klasseprøver. Det gælder særligt blandt elever, der afslutter 9. klasse uden at aflægge en eneste af de obligatoriske 9.-klasseprøver, hvor andelen af elever i specialtilbud udgør ca. 72 pct., jf. figur 7.

Figur 7

Undervisningstilbud blandt elever, der ikke aflægger alle obligatoriske 9.-klasseprøver i 2019

Anm.: Se anmærkningen til figur 2. Elever, der har aflagt alle 9.-klasseprøverne, indgår ikke i opgørelsen. Se boks 1 for yderligere information. N=6.400.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistik og Børne- og Undervisningsministeriets registerdata.

4. Fritagelser, sygdom og udeblivelser

Når eleverne har aflagt 9.-klasseprøverne, skal skolerne indberette resultaterne heraf til Børne- og Undervisningsministeriet. For hver prøve indberettes karakteren. Hvis eleven ikke har aflagt en eller flere prøver, skal skolen for hver prøve registrere, om eleven har været fritaget for prøven, er udeblevet fra prøven eller har været syg.

I størstedelen af prøverne er der indberettet karakterer. I 2019 var der således registreret karakterer i ca. 94 pct. af de obligatoriske 9.-klasseprøver. De resterende 6 pct. dækker over prøver, hvor der i stedet for en karakter er registreret, at eleven har været fritaget, syg, er udeblevet eller hvor der ikke er en registrering af førnævnte eller af en karakter. For en stor del af disse prøver er der ikke registreringer, og det vides derfor ikke, om eleven har aflagt prøven, har været fritaget, syg eller er udeblevet. Det udfordrer mulighederne for at klarlægge årsagerne til, at eleverne ikke aflægger alle 9.-klasseprøverne.

Ser man på elever i folkeskoler, privat- og friskoler og efterskoler, er det lidt under 98 pct. af alle prøverne, der er registreret med en karakter. Sammenlignet med elever på privat- og friskoler og efterskoler, er der flere elever på folkeskolerne, der har været fritaget, syge eller udeblevet, *jf. tabel 1*.

Særligt blandt elever i specialtilbud er der en stor gruppe, hvor der ikke er registreringer af enkelte prøver, samt en stor gruppe af elever, der slet ikke er registreret i karakterregistret. Det skal formentlig ses i lyset af, at en del elever i specialtilbud helt er fritaget for undervisning i et eller flere fag, og at oplysninger om fritagelse fra undervisning ikke er en del af Børne- og Undervisningsministeriets statistikindsamling af karakterer. Omkring 11 pct. af alle 9.-klasseprøverne blandt elever i specialtilbud er ikke afholdt pga. fritagelser fra prøven.

Det bemærkes, at der er tale om få prøver på frie grundskoler og efterskoler, hvor eleverne har været syge, er udeblevet eller fritaget, og at resultaterne skal tolkes med varsomhed grundet den høje andel af prøver, hvor der ikke findes registreringer.

Tabel 1

Registrering af karakterer, fritagelser, sygdom og udeblivelse ved 9.-klasseprøverne i 2019

	Folkeskoler	Privat- og friskoler	Efterskoler	Specialtilbud
Karakter	97,8%	97,4%	98,1%	44,1%
Fritaget	0,7%	0,1%	0,2%	10,6%
Syg	0,3%	0,2%	0,2%	0,8%
Udeblevet	0,4%	0,1%	0,1%	0,7%
Ikke registreret	0,8%	2,2%	1,4%	43,8%
I alt	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

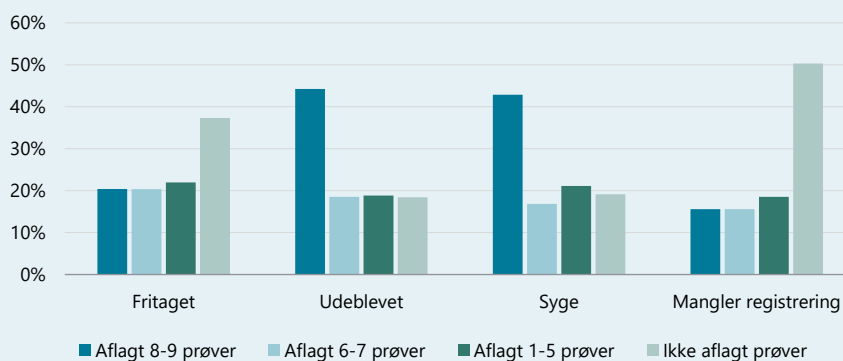
Anm.: Opgjort på baggrund af andelen af delprøver, hvor der er registreret en karakter. Det er lagt til grund, at alle elever aflægger alle 9.-klasseprøverne. Se anmærkningen til figur 2. Se boks 1 for yderligere information. N=635.000 (prøver).

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistik og Børne- og Undervisningsministeriets registerdata.

Elever, der mangler registreringer eller er fritaget, har typisk aflagt færre prøver, sammenlignet med elever, der er udeblevet eller har været syge i forbindelse med mindst én prøve. Blandt elever, der er udeblevet eller har været syge ved mindst én prøve, har omkring 43-44 pct. aflagt 8-9 prøver og delprøver, mens den tilsvarende andel for elever, der har været fritaget eller mangler registrering, er 16-20 pct., jf. figur 8.

Figur 8

Antal aflagte prøver efter årsager til, at eleverne ikke har aflagt alle 9.klasseprøverne, 2019

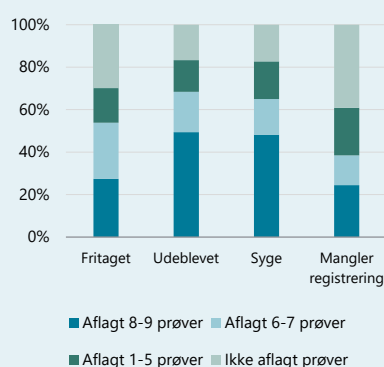
Anm.: Eleverne kan indgå i flere grupper. Se anmærkningen til figur 2 og boks 1 og 2 for yderligere information. N=6.400.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistik og Børne- og Undervisningsministeriets registerdata.

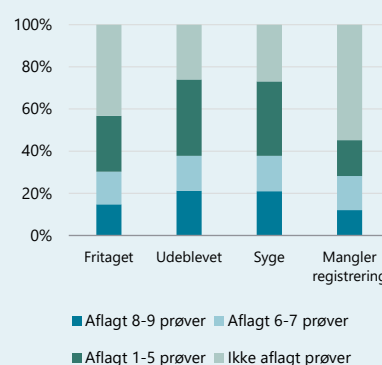
Tendensen ses endnu tydeligere, når man sammenligner elever i almene tilbud og specialtilbud. I almene tilbud har elever, der er udeblevet eller har været syge, i ca. halvdelen af tilfældene aflagt 8-9 prøver.

Figur 9a

Antal aflagte prøver efter årsager til, at eleverne ikke har aflagt alle 9.klasseprøverne, 2019, *Almene tilbud*

Figur 9b

Antal aflagte prøver efter årsager til, at eleverne ikke har aflagt alle 9.klasseprøverne, 2019, *Specialtilbud*

Anm.: Eleverne kan indgå i flere grupper, dog ikke båd almene tilbud og specialtilbud. Se anmærkningen til figur 2 og boks 1 og 2 for yderligere information. N=6.400.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistik og Børne- og Undervisningsministeriets registerdata.

Gruppen af elever, der afslutter 9. klasse uden at have aflagt alle obligatoriske 9.-klasseprøverne, har som oftest ikke aflagt den naturfaglige fællesprøve, en prøve i et udtræksfag eller prøven i engelsk. Elever, der ikke har aflagt de skriftlige prøver og delprøver i dansk og matematik, har typisk aflagt få af de 10 obligatoriske 9.-klasseprøver.

Resultaterne kan indikere, at eleverne prioriterer at aflægge 9.-klasseprøverne i dansk og matematik for at opfylde adgangskravet til erhvervsuddannelserne. En tidligere undersøgelse fra Rambøll peger på, at skolerne på specialområdet ofte forsøger at løfte eleverne fagligt i få centrale fag frem for at styrke elevernes faglighed en smule i flere fag. Derfor er der en del elever, der er fritaget for undervisningen, og derfor ikke går til prøve i disse fag (*Undersøgelse af undervisning i specialundervisningstilbud, Rambøll 2020*).

Blandt elever, der ikke har aflagt 1-2 af de obligatoriske 9.-klasseprøver, er det omkring halvdelen, der mangler en karakter i et af de to udtræksfag eller fællesprøven i fysik/kemi, biologi og geografi, jf. tabel 2.

Tabel 2

Elever registreret med karakter i de enkelte prøver og delprøver ved 9.-klasseprøverne, 2019

	Aflagt 8-9 prøver	Aflagt 6-7 prøver	Aflagt 1-5 prøver	Ikke aflagt prøver
Dansk mundtlig	96%	80%	29%	0%
Dansk læsning	99%	97%	67%	0%
Dansk retskrivning	99%	96%	64%	0%
Dansk skriftlig fremstilling	97%	95%	44%	0%
Matematik m. hjælpemidler	97%	93%	34%	0%
Matematik u. hjælpemidler	98%	96%	56%	0%
Engelsk	86%	37%	17%	0%
Fysik/kemi, biologi og geografi	46%	8%	5%	0%
1 udtræksfag	98%	44%	22%	0%
2 udtræksfag	50%	7%	4%	0%

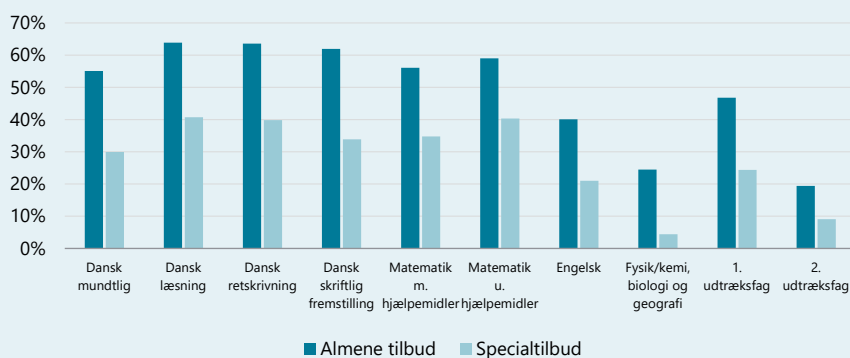
Anm.: Se anmærkningen til figur 2. Elever med alle delprøver indgår ikke i opgørelsen. Se boks 1 og 2 for yderligere information. N=6.400 (elever).

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistik og Børne- og Undervisningsministeriets registerdata.

Blandt elever, der afslutter 9. klasse i specialtilbud uden at have aflagt alle obligatoriske 9.-klasseprøver, er det kun 4 pct., der har registreret en karakter i den naturfaglige fællesprøve, og kun 9 pct., der har registreret karakterer i begge udtræksfag, jf. figur 10.

Figur 10

Registrering af karakterer blandt elever, der ikke har aflagt alle obligatoriske 9.-klasseprøver, 2019

Anm.: Se anmærkningen til tabel 2. N=6.400 (elever).

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistik og BUVN's registerdata.

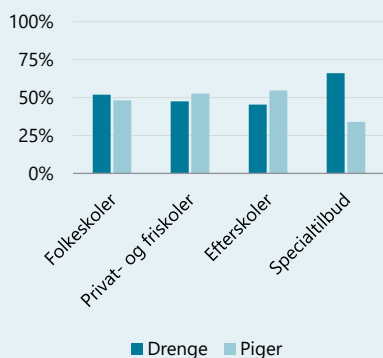
5. Demografisk og socioøkonomisk baggrund

Samlet set er der flere drenge end piger, der afslutter grundskolen uden at have aflagt alle obligatoriske 9.-klasseprøver. Overrepræsentationen af drenge skal blandt andet ses i lyset af, at der er flere drenge end piger, som afslutter 9. klasse i et specialtilbud.

Drenge udgør ca. 63 pct. af elever, der ikke aflægger alle obligatoriske 9.-klasseprøver. Til sammenligning udgør drenge ca. halvdelen af alle elever, der afslutter grundskolen, og omkring to tredjedele af de elever, der afslutter grundskolen i et specialtilbud, *jf. figur 11*.

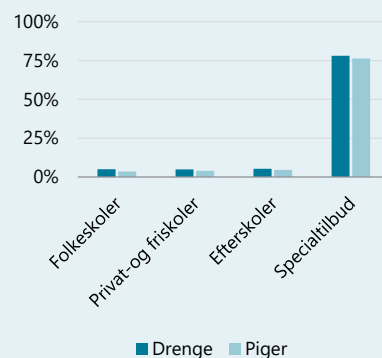
Figur 11

Kønsfordeling blandt elever, der afslutter grundskolen, 2019

Figur 12

Elever, der ikke aflægger alle obligatoriske 9.-klasseprøver opdelt efter undervisningstilbud og køn, 2019

Anm.: Elever pr. 30 april i 9. klasse blandt 14-17-årige 1. januar, der er registreret i befolknings-registret primo og ultimo året. Det bemærkes, at elever indskrevet i andre typer af undervisningstilbud under hovedområdet "Grundskole" ikke er inkluderet i analysen. Se boks 2 for nærmere afgrænsning af analysepopulationen. N=66.000.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistik og Børne- og Undervisningsministeriets registerdata.

Sammenligner man drenge og piger på tværs af undervisningstilbud, er det nogenlunde den samme andel, der ikke aflægger alle obligatoriske 9.-klasseprøver, *jf. figur 12*.

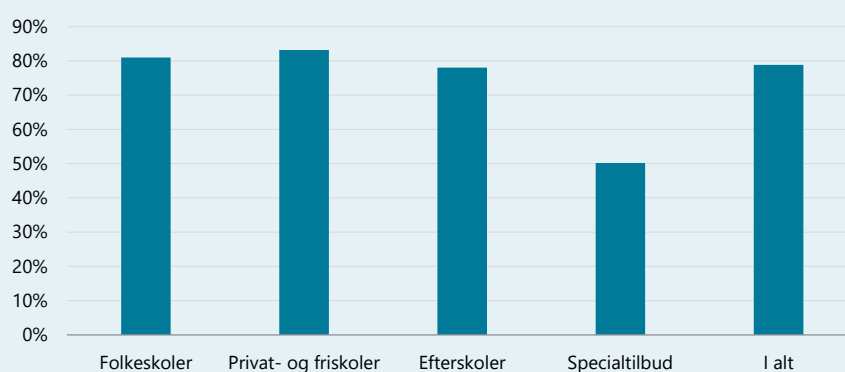
Eleverne aflægger typisk 9.-klasseprøverne det kalenderår, de fylder 16 år. Denne gruppe benævnes i denne analyse som alderssvarende elever.

Størstedelen af ikke-aldersvarende elever er ældre og omfatter typisk elever med sen skolestart, elever med skolepauser og elever, der af forskellige årsager har gået et klassetrin om. Ikke-aldersvarende elever omfatter desuden en lille gruppe af yngre elever, der er startet tidligt i skole. Derudover omfatter gruppen også indvandrere, der starter deres skolegang på et ikke-aldersvarende klassetrin.

Knap 80 pct. af elever, der afslutter grundskolen, er alderssvarende. For elever i specialtilbud gælder det for halvdelen, jf. figur 13.

Figur 13

Andel af aldersvarende elever blandt elever, der afslutter grundskolen, 2019

Anm.: Se anmærkningen til figur 11 og boks 1 og 2 for yderligere information. Alder er opgjort pr. 1. januar. N=66.000.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistik og Børne- og Undervisningsministeriets registerdata.

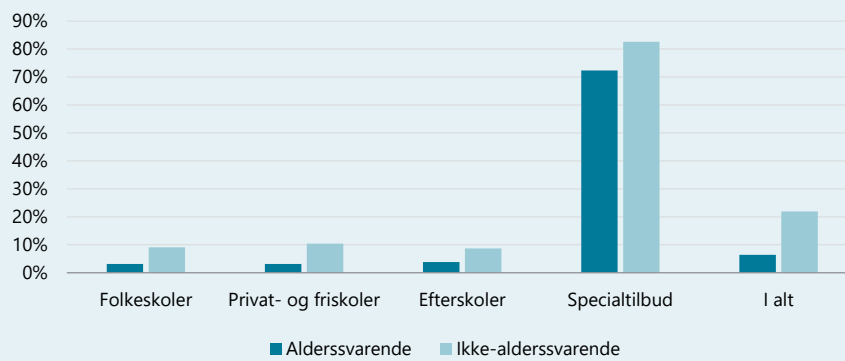
Ikke-alderssvarende elever aflægger i mindre grad alle 9.-klasseprøverne sammenlignet med alderssvarende elever. Det gælder på tværs af alle undervisningstilbud.

I almene tilbud er det i størrelsesorden 3-4 pct. af de alderssvarende elever, der ikke har aflagt alle obligatoriske 9.-klasseprøver, mens det gælder for ca. 9-10 pct. af ikke-alderssvarende elever.

Forskellen kan også ses blandt elever i specialtilbud. Her er det omkring 72 pct. af alderssvarende elever, der ikke har aflagt alle 9.-klasseprøver, mens det gælder for ca. 83 pct. af ikke-alderssvarende elever, jf. figur 14.

Figur 14

Elever, der ikke har aflagt alle obligatoriske 9.-klasseprøver, opdelt efter alder

Anm.: Se anmærkningen til figur 11 og boks 1 og 2 for yderligere information. N=66.000.

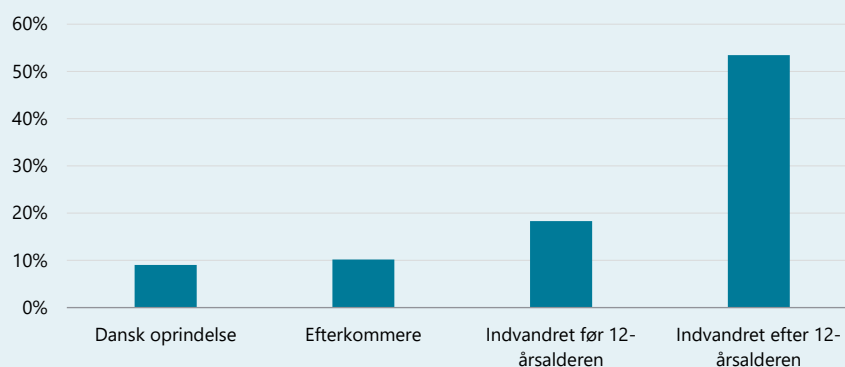
Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistik og Børne- og Undervisningsministeriets registerdata.

Andelen af elever, der ikke har aflagt alle obligatoriske 9.-klasseprøver, er højere blandt indvandrere sammenlignet med efterkommere og elever med dansk oprindelse. Det gælder særligt for indvandrere, der er kommet til landet efter 12-årsalderen.

Blandt elever indvandret før 12-årsalderen er det ca. 18 pct., der ikke har aflagt alle 9.-klasseprøverne, mens det er ca. 53 pct. blandt elever indvandret efter 12-årsalderen.

Figur 15

Andel elever, der ikke har aflagt alle obligatoriske 9.-klasseprøver, opdelt efter herkomst, 2019

Anm.: Se anmærkningen til figur 11 og boks 1 for yderligere information. Herkomst er opgjort på baggrund af Danmarks Statistiks opgørelser af indvandrere og efterkommere. N=66.000.

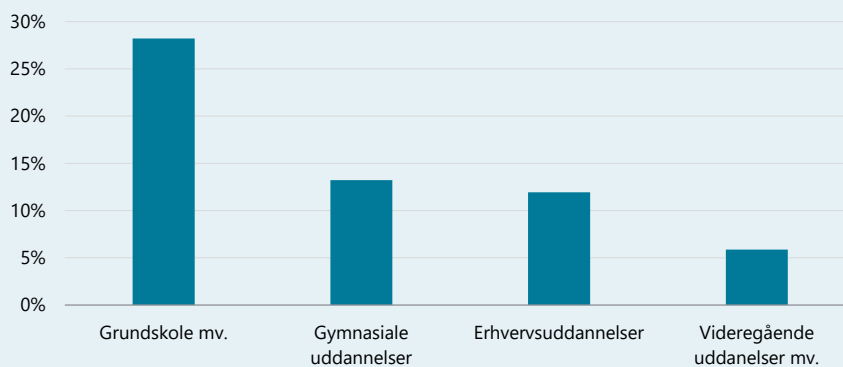
Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistik og Børne- og Undervisningsministeriets registerdata.

Andelen af elever, der ikke har aflagt alle obligatoriske 9.-klasseprøver, er størst blandt elever med forældre med lavere uddannelsesniveau og lavere tilknytning til arbejdsmarkedet.

Blandt elever, hvis forældre har grundskolen som højest fuldførte uddannelse, er det omkring 28 pct., der ikke har aflagt alle obligatoriske 9.-klasseprøver. Til sammenligning gælder det ca. 12-13 pct. af børn af forældre med gymnasiale og erhvervsuddannelser som højest fuldførte uddannelse og ca. 6 pct. blandt børn af forældre med videregående uddannelser, jf. figur 16.

Figur 16

Elever, der ikke har aflagt alle obligatoriske 9.-klasseprøver, opdelt efter forældrenes uddannelsesniveau, 2019

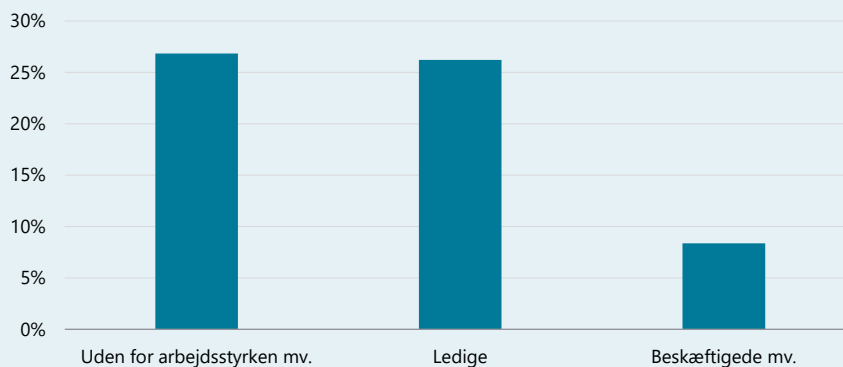
Anm.: Forældrenes højest fuldførte uddannelse er opgjort pr. 1. januar 2019, for den forældre med den højest fuldførte uddannelse. Der er anvendt medbragt og imputerede uddannelsesoplysninger. Grundskole mv. omfatter også forældre uden oplyst uddannelsesniveau. Se anmærkningen til figur 13 og boks 1 for yderligere information. N=66.000.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistik og Børne- og Undervisningsministeriets registerdata.

Blandt elever af ledige forældre og forældre uden for arbejdsstyrken er det omkring 27 pct., der ikke har aflagt alle obligatoriske 9.-klasseprøver. Den tilsvarende andel er ca. 8 pct. blandt elever med beskæftigede forældre, jf. figur 17.

Figur 17

Elever, der ikke har aflagt alle obligatoriske 9.-klasseprøver, opdelt efter forældrenes primære forsørgelsesgrundlag, 2019

Anm.: Forældrenes arbejdsmarkedstilknytning er opgjort på baggrund af forældrenes primære forsørgelsesgrundlag (SOCIO13) i 2018 for den forældre med stærkeste tilknytning til arbejdsmarkedet. Se anmærkningen til figur 15 og boks 1 for yderligere information. N=66.000.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistik og Børne- og Undervisningsministeriets registerdata.

6. Sociale problemer og funktionsnedsættelser

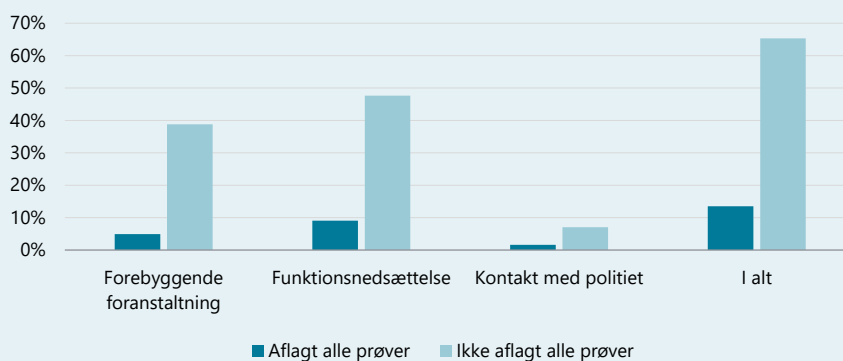
For omkring to tredjedele af eleverne, der ikke aflægger alle obligatoriske 9.-klasseprøver, er der indikationer på sociale problemer eller funktionsnedsættelser i form af sociale foranstaltninger, kontakt med politiet eller diagnoser forbundet med funktionsnedsættelser. For elever, der aflægger alle obligatoriske 9.-klasseprøver, gælder det for ca. 14 pct.

Det viser, at en stor del af eleverne, der ikke aflægger alle obligatoriske 9.-klasseprøver, også har udfordringer i andre aspekter af livet og har været i kontakt med kommunale forvaltninger og myndigheder på tværs af socialområdet og sundhedsområdet.

Sociale foranstaltninger gives både til udsatte børn og unge og til børn og unge med handicap. Omkring 39 pct. af eleverne, der ikke aflægger alle obligatoriske 9.-klasseprøver, har modtaget sociale foranstaltninger efter serviceloven i form af en anbringelse uden for hjemmet eller en forebyggende social foranstaltning i løbet af det seneste kalenderår, før de afslutter grundskolen. Der er ligeledes omkring 48 pct. af eleverne, der ikke aflægger alle obligatoriske 9.-klasseprøver, som har en funktionsnedsættelse, jf. figur 18.

Figur 18

Sociale problemer og funktionsnedsættelser blandt elever, der ikke aflægger alle obligatoriske 9.-klasseprøver, 2019

Anm.: Se boks 3 for opgørelse af sociale problemer og funktionsnedsættelser. Se anmærkningen til figur 11 og boks 1 og 2 for yderligere information. N=66.000.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistik og Børne- og Undervisningsministeriets registerdata.

Det bemærkes, at børn og unge med funktionsnedsættelser ikke nødvendigvis har et handicap, da handicap afhænger af, om barnets funktionsnedsættelser medfører konkrete deltagelsesbegrænsninger, fx i skole- og uddannelsessystemet.

Funktionsnedsættelser er opgjort på baggrund af kontakt til sygehusvæsenet og omfatter derfor ikke diagnoser stillet i almen praksis eller privatpraktiserende psykiatere. Analysen omfatter derfor typisk de mest tungtvejende tilfælde, hvor børn og unge kommer i kontakt med sygehusvæsenet og ikke blot almen praksis.

Omkring 7 pct. af eleverne, der ikke aflægger alle obligatoriske 9.-klasseprøver, har været i kontakt med politiet ved enten at være sigtet for straffelovsovertrædelser som mindreårige eller dømt for straffelovsovertrædelser.

Boks 3 giver en detaljeret beskrivelse af opgørelsen af sociale problemer og funktionsnedsættelser.

Boks 3

Opgørelse af sociale problemer og funktionsnedsættelser

Der er anvendt forskellige datakilder til at indkredse elevernes sociale problemer og funktionsnedsættelser. Det drejer sig om sociale foranstaltninger efter serviceloven, elever med diagnoser forbundet til funktionsnedsættelser, samt elever i kontakt med politiet.

Sociale foranstaltninger

Omfatter elever, der i løbet af 2018 har modtaget en forebyggende indsats (personrettede og familierettede) eller en anbringelse uden for hjemmet efter servicelovens bestemmelser om særlig støtte til børn og unge. Opgørelsen af sociale foranstaltninger følger Social- og Indenrigsministeriets opgørelse af udsatte børn og unge, se fx Socialpolitisk Redegørelse 2019.

Funktionsnedsættelser

Omfatter elever, der har fået diagnosticeret funktionsnedsættelse i forbindelse med kontakt til somatiske og psykiatriske sygehuse fra 1995 og frem til det år, eleven afslutter grundskolen. Opgørelsen er baseret på alle aktions- og bi-diagnoser og bygger på VIVE's gruppering af funktionsnedsættelser fra rapporten "Uddannelsesresultater og -mønstre for børn og unge med funktionsnedsættelser (2020)". Der er ikke tale om en udtømmende liste over diagnoser relateret til funktionsnedsættelser. Til forskel fra VIVE's opgørelser omfatter denne analyse ikke ordblindhed. Se tabel 3 for gruppering af funktionsnedsættelser.

Kontakt med politiet

Omfatter elever, der er sigtet for straffelovsovertrædelser som mindreårige eller er dømt for straffelovsovertrædelser. 'Mistænkt som mindreårig' omfatter sigtelser for straffelovsovertrædelser, hvor politiet har mistænkt kriminalitet, mens de var under den kriminelle lavalder, og som er registreret i Danmarks Statistiks register for sigtelser blandt mindreårige (KRMS). 'Dømt for straffelovsovertrædelse' omfatter fældende domme for personer over den kriminelle lavalder, som er registreret i Danmarks Statistiks register for kriminalstatistiske afgørelser (KRAF) ikke entydigt vides hvilke udtræksfag elever har fået trukket, vises manglende prøver på tværs af udtræksprøver, henholdsvis 1. udtræksfag og 2. udtræksfag.

Sociale problemer og funktionsnedsættelser er særligt udbredte blandt elever i specialtilbud, der ikke aflægger alle obligatoriske 9.-klasseprøver. Her gælder det for omkring 78 pct. af eleverne, mens det gælder for ca. 47 pct. af eleverne i almene tilbud, der ikke aflægger alle obligatoriske 9.-klasseprøver, *jf. tabel 3*.

De mest udbredte funktionsnedsættelser blandt elever, der ikke har aflagt alle 9.-klasseprøverne, er adfærdsforstyrrelser og autismespektrum-forstyrrelser. Herefter er de mest udbredte udviklingsforstyrrelser, psykiske lidelser og funktionsnedsættelser knyttet til bevægeapparatet.

Tabel 3

Sociale problemer og funktionsnedsættelser blandt elever, der afslutter grundskolen, 2019

	Almene tilbud		Specialtilbud	
	Ikke aflagt alle prøver	Aflagt alle prøver	Ikke aflagt alle prøver	Aflagt alle prøver
Sociale problemer eller funktionsnedsættelser	47%	13%	78%	50%
Sociale foranstaltninger	30%	5%	45%	21%
Anbragte	4%	1%	14%	4%
Forebyggende foranstaltninger	29%	4%	39%	19%
Funktionsnedsættelser	27%	8%	63%	41%
Funktionsnedsættelse knyttet til bevægeapparatet	4%	3%	12%	5%
Sensorisk funktionsnedsættelse	2%	1%	5%	3%
Adfærdsforstyrrelser	9%	2%	28%	18%
Indlærings-, ord-, tal- og talevanskeligheder	3%	1%	9%	9%
Udviklingsforstyrrelser	1%	0%	15%	2%
Autismespektrum-forstyrrelser	6%	1%	26%	20%
Psykiske lidelser	12%	3%	16%	10%
Kontakt med politiet	7%	2%	7%	3%
Sigtet for straffelovsovertrædelse som mindreårig	5%	1%	6%	3%
Dømt for straffelovsovertrædelse	2%	0%	3%	0%

Anm.: Se boks 3 for opgørelse af indikationer på sociale problemer og funktionsnedsættelser. Se anmærkningen til figur 11 og boks 1 og 2 for yderligere information. N=66.000.

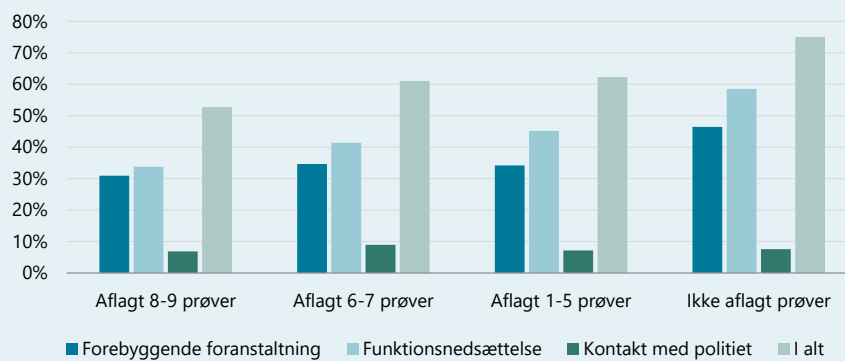
Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistik og Børne- og Undervisningsministeriets registerdata.

Andelen af elever med indikationer på sociale problemer og funktionsnedsættelser er højest blandt de elever, der ikke aflægger en eneste obligatorisk 9.-klasseprøve.

For elever, der ikke aflægger alle obligatoriske 9.-klasseprøver, har omkring tre fjerdedele sociale problemer eller funktionsnedsættelser, mens det gælder for ca. halvdelen af elever, der aflægger 8-9 af de obligatoriske 9.-klasseprøver, jf. figur 19.

Figur 19

Sociale problemer og funktionsnedsættelser blandt elever, der ikke aflægger alle obligatoriske 9.-klasseprøver efter antal aflagte prøver, 2019

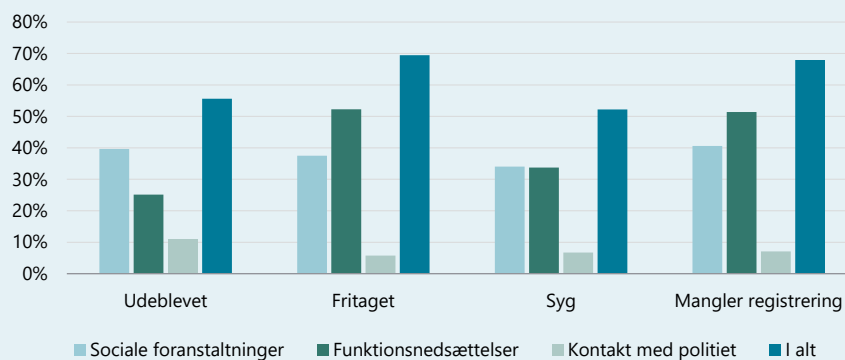
Anm.: Se boks 3 for opgørelse af indikationer på sociale problemer og funktionsnedsættelser. Se anmærkningen til figur 11 og boks 1 og 2 for yderligere information. N=6.400.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistik og Børne- og Undervisningsministeriets registerdata.

Det er særligt elever, der har været fritaget eller ikke er registreret ved mindst én prøve, der har sociale problemer eller funktionsnedsættelser. Her har op mod 70 pct. sociale problemer eller funktionsnedsættelser. Blandt elever, der er udeblevet eller har været syge, har lidt over halvdelen sociale problemer eller funktionsnedsættelser, jf. figur 20.

Figur 20

Sociale problemer og funktionsnedsættelser blandt elever, der ikke aflægger alle obligatoriske 9.-klasseprøver, efter årsager til ikke-aflagte prøver i 2019.

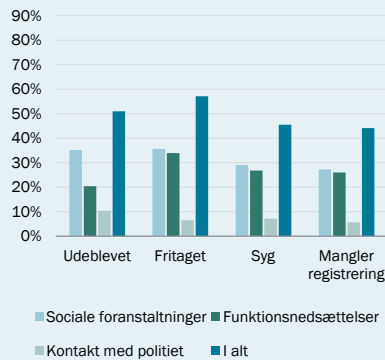
Anm.: Eleverne kan indgå i flere grupper. Se boks 3 for opgørelse af indikationer på sociale problemer og funktionsnedsættelser. Se anmærkningen til figur 11 og boks 1 og 2 for yderligere information. N=6.400.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistik og Børne- og Undervisningsministeriets registerdata.

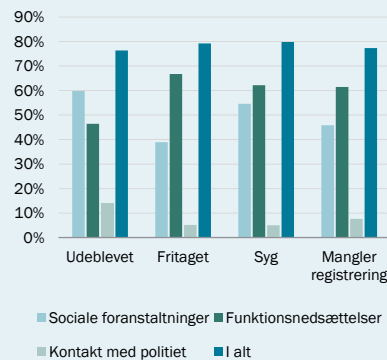
For elever i almene tilbud, der ikke har aflagt alle obligatoriske prøver, er andelen af elever med sociale problemer og funktionsnedsættelser højest blandt elever, der har været fritaget (57 pct.). Blandt elever i specialtilbud gælder det for alle grupper af elever, der ikke har aflagt 9.-klasseprøverne, at i størrelsesordenen 76-80 pct. har sociale problemer eller funktionsnedsættelser, uanset om de ikke-aflagte prøver kan henvises til udeblivelser, fritagelser, sygdom eller manglende registreringer, jf. figur 21a og 21b.

Figur 21a

Sociale problemer og funktionsnedsættelser blandt elever, der ikke aflægger alle obligatoriske 9.-klasseprøver, efter årsager til ikke-aflagte prøver i 2019, *Almene tilbud*

Figur 21b

Sociale problemer og funktionsnedsættelser blandt elever, der ikke aflægger alle obligatoriske 9.-klasseprøver, efter årsager til ikke-aflagte prøver i 2019, *Specialtilbud*

Anm.: Eleverne kan indgå i flere grupper. Se boks 3 for opgørelse af indikationer på sociale problemer og funktionsnedsættelser. Se anmærkningen til figur 11 og boks 1 og 2 for yderligere information. N=6.400.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistik og Børne- og Undervisningsministeriets registerdata.

Samlet set er det omkring 34 pct. af eleverne med sociale problemer og funktionsnedsættelser, der ikke aflægger alle obligatoriske 9.-klasseprøver. Andelen er 84 pct. blandt elever med sociale problemer og funktionsnedsættelser i specialtilbud og ca. 14 pct. blandt elever med sociale problemer og funktionsnedsættelser i almene tilbud (tabel 4).

Andelen af elever, der ikke aflægger alle obligatoriske 9.-klasseprøver, er højest blandt elever, der har modtaget sociale foranstaltninger, hvor omkring 46 pct. ikke har aflagt en eller flere af de obligatoriske 9.-klasseprøver. Blandt elever med funktionsnedsættelser har ca. 36 pct. ikke aflagt alle 9.-klasseprøverne, mens det gælder for 36 pct. af eleverne, der har været i kontakt med politiet, jf. tabel 4.

Tabel 4

Elever, der ikke aflægger alle obligatoriske 9.-klasseprøver, blandt elever med sociale problemer og funktionsnedsættelser, opdelt efter undervisningstilbud, 2019

	Almene tilbud	Specialtilbud	I alt
Sociale problemer eller funktionsnedsættelser	14%	84%	34%
Sociale foranstaltninger	23%	88%	46%
Anbragte	21%	92%	58%
Forebyggende foranstaltninger	23%	87%	45%
Funktionsnedsættelser	12%	84%	36%
Funktionsnedsættelse knyttet til bevægeapparatet	6%	90%	27%
Sensorisk funktionsnedsættelse	8%	86%	28%
Adfærdsforstyrrelser	18%	85%	50%
Indlærings-, ord-, tal- og talevanskeligheder	15%	78%	45%
Udviklingsforstyrrelser	26%	96%	89%
Autismespektrum-forstyrrelser	19%	82%	55%
Psykiske lidelser	16%	84%	35%
Kontakt med politiet	19%	91%	36%
Sigtet for straffelovsovertrædelse som mindreårig	17%	89%	33%
Dømt for straffelovsovertrædelse	30%	96%	57%

Anm.: Se boks 3 for opgørelse af indikationer på sociale problemer og funktionsnedsættelser. Se anmærkningen til figur 11 og boks 1 og 2 for yderligere information. Samlet set modtager ca. 29 pct. af elever med indikationer på sociale problemer og funktionsnedsættelser undervisning i et specialtilbud det år, eleverne afslutter grundskolen. N=12.200.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistik og Børne- og Undervisningsministeriets registerdata.

Der er stor variation inden for den samlede gruppe af elever med funktionsnedsættelser, når man ser nærmere på udvalgte diagnosegrupper. Samtidig vil der også inden for de enkelte diagnosegrupper være stor forskel på, hvilke konsekvenser og udfordringer diagnoserne har ift. elevernes hverdag og faglige udvikling. Samlet set er andelen af elever, der ikke aflægger alle obligatoriske 9.-klasseprøve, højest blandt elever med udviklingsforstyrrelser (89 pct.), autismespektrum-forstyrrelser (55 pct.) og adfærdsforstyrrelser (50 pct.).

7. Fagligt niveau, trivsel og fravær

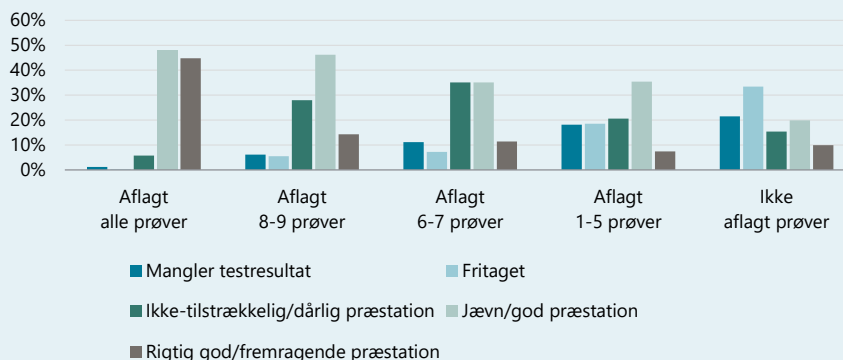
For elever i folkeskolen findes der også oplysninger om elevernes faglige resultater, trivsel og fravær i løbet af deres skolegang. Analyserne i dette afsnit er afgrænset til folkeskoleelever i normalklasser, der afslutter grundskolen i 2019, og som også var indskrevet i folkeskolen året forinden, med henblik på at kunne anvende deres resultater fra nationale test i 8. klasse samt deres trivselsmålinger.

Elever, der ikke har aflagt alle obligatoriske 9.-klasseprøver, har i højere grad heller ikke aflagt nationale test i læsning og matematik i 8. klasse eller har ikke-tilstrækkelige eller dårlige præstationer, når man sammenligner med elever, der har aflagt alle de obligatoriske 9.-klasseprøver.

Blandt elever, der ikke har aflagt en eneste 9.-klasseprøve, er det ca. 30 pct., der har jævne præstationer eller derover ved de nationale test i læsning i 8. klasse. Til sammenligning gælder det for 93 pct. blandt elever, der aflægger alle 9.-klasseprøver, *jf. figur 22*.

Figur 22

Resultater i nationale test i læsning i 8. klasse blandt folkeskoleelever, der afslutter 9. klasse, 2019

Anm.: Elever pr. 30 april i 9. klasse i folkeskoler blandt 14-17-årige i befolkningsregistret primo og ultimo året. Alderen er opgjort pr. 1. januar. Det er lagt til grund, at alle elever aflægger alle 9.-klasseprøverne. "Mangler testresultater" omfatter også en mindre gruppe elever, hvor der ikke er registreret ved de nationale test i læsning. Se *boks 1* for yderligere information. N=43.200.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistik og Børne- og Undervisningsministeriets registerdata.

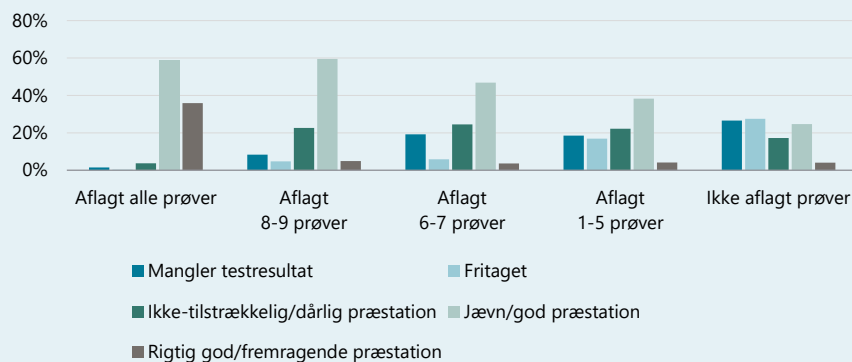
Blandt elever, der ikke har aflagt 9.-klasseprøver, var omkring 33 pct. fritaget for de nationale test i læsning i 8. klasse. Den høje andel fritagelser underbygger, at der er tale om en fagligt svagere elevgruppe.

Derudover er der en høj andel elever med manglende testresultater ved de nationale test i læsning i 8. klasse blandt elever, der ikke aflægger alle obligatoriske 9.-klasseprøver. Sammenholdt med den høje andel fritagelser er der således en stor del af de mest ressourcetsvage elever i normalklasserne i folkeskolen, hvor der er udfordringer ift. at følge elevernes faglige udvikling op mod 9.-klasseprøverne.

Samme mønster ses i forhold til testresultaterne i matematik i 8. klasse, hvor andelen af elever med manglende eller dårligere testresultater er højest for elever, der ikke aflægger mange af de obligatoriske 9.-klasseprøver.

Figur 23

Resultater i nationale test i matematik i 8. klasse blandt folkeskoleelever, der afslutter 9. klasse, 2019

Anm.: Elever pr. 30 april i 9. klasse i folkeskoler blandt 14-17-årige i befolkningsregistret primo og ultimo året. Alderen er opgjort pr. 1. januar. Det er lagt til grund, at alle elever aflægger alle 9.-klasseprøverne. "Mangler testresultater" omfatter også en mindre gruppe elever, hvor der ikke er registreret ved de nationale test i matematik. Se *boks 7* for yderligere information. N=43.200.

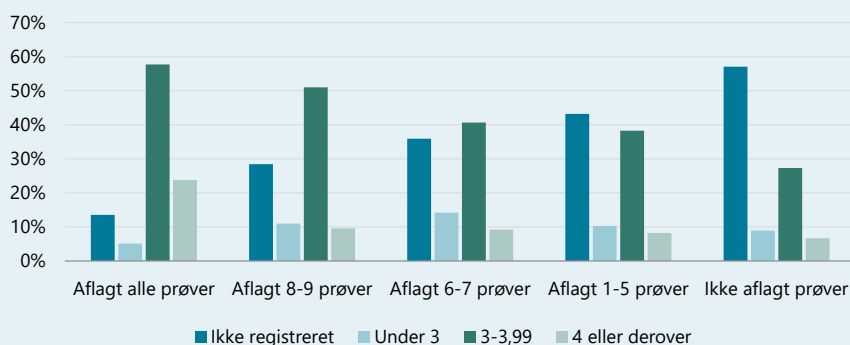
Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistik og Børne- og Undervisningsministeriets registerdata.

Der er også udfordringer i forhold til at kunne følge elevernes generelle trivsel op til 9.-klasseprøverne blandt elever, der ikke aflægger alle 9.-klasseprøverne. Den generelle trivselsscore angives på en skala fra 1 til 5, hvor 1 udtrykker den lavest mulige trivsel og 5 udtrykker den højest mulige trivsel.

Blandt elever, der ikke aflægger alle obligatoriske 9.-klasseprøver, er det 57 pct., hvor der mangler en samlet trivselsscore, *figur 24*. Elever, hvor der mangler resultater vedr. trivsel, omfatter også elever, der ikke har besvaret hele spørgeskemaet i trivselsmålingen eller ikke er registreret med en trivselsmåling.

Figur 24

Generel trivsel i 8. klasse blandt folkeskoleelever, der afslutter 9. klasse i 2019

Anm.: Generel skoletrivsel er en samlet indikator bestående af de 29 spørgsmål, som indgår i de fire differentierede indikatorer – Faglig trivsel, Social trivsel, Støtte og inspiration og Ro og orden. Trivselsscoren angives på en skala fra 1 til 5, hvor 1 udtrykker den lavest mulige trivsel og 5 udtrykker den højest mulige trivsel. Elever, hvor der mangler resultater, omfatter elever, der ikke har besvaret hele spørgeskemaet i trivselsmålingen eller ikke er registreret med en trivselsmåling. N=43.200.

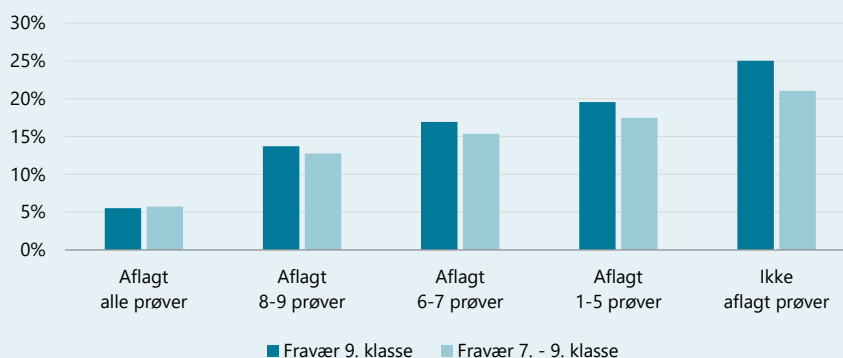
Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistik og Børne- og Undervisningsministeriets registerdata.

Elever, der ikke aflægger alle obligatoriske 9.-klasseprøver, har typisk også et højt fravær. Fraværet er højest blandt de elever, der har aflagt færrest 9.-klasseprøver. Elever, der ikke aflægger en eneste af 9.-klasseprøverne, har i gennemsnit en fraværsporcet på ca. 25 pct. i løbet af 9. klasse, *jf. figur 25*.

Men det er ikke kun i 9. klasse, at elever, der ikke aflægger alle 9.-klasseprøver, har et højt fravær. Ser man på fraværet de seneste tre år, før eleverne afslutter 9. klasse, har elever, der ikke aflægger alle obligatoriske 9.-klasseprøver, i gennemsnit været fraværende i omkring 21 pct. af undervisningen, *jf. figur 25*.

Figur 25

Gennemsnitligt fravær blandt folkeskoleelever, der afslutter 9. klasse, 2019

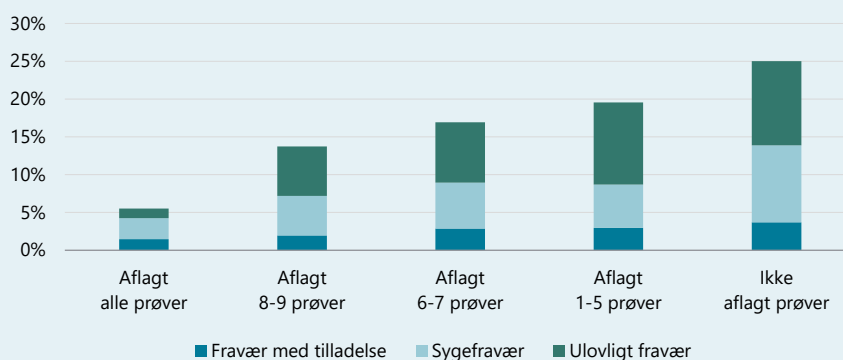
Anm.: Omfatter ikke elever, hvor der mangler registrering af fravær. Det drejer sig om ca. 4 pct. af eleverne, og fordeler sig nogenlunde jævnt på tværs af grupperne ift. antal aflagte prøver. Fravær i 7.-9. klasse er opgjort på baggrund af fraværet de seneste tre skoleår. Se anmærkning til figur 3. N=41.500.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistik og Børne- og Undervisningsministeriets registerdata.

Der skelnes mellem fravær med tilladelse, ulovligt fravær og sygefravær. Elever, der afslutter 9. klasse uden at aflægge alle 9.-klasseprøverne, har typisk højere sygedomsfravær og ulovligt fravær sammenlignet med elever, der har aflagt alle 9.-klasseprøver. Stigningen i fraværsprocenten blandt elever, der har aflagt få prøver, ses primært ved sygdomsfravær og ulovligt fravær, jf. figur 26.

Figur 26

Gennemsnitligt fravær blandt folkeskoleelever, der afslutter 9. klasse, 2019

Anm.: Se anmærkning til figur 25. N=41.500.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistik og BUVVM's registerdata.

8. Sandsynlighed for ikke at aflægge alle obligatoriske 9.-klasseprøver blandt folkeskoleelever

For nærmere at bestemme hvordan forskellige karakteristika blandt folkeskoleeleverne hænger sammen med sandsynligheden for at aflægge alle obligatoriske 9.-klasseprøver, er der udført logistiske regressioner. Resultaterne viser, at elevernes demografiske baggrund, fravær og fagligt niveau, sociale problemer og funktionsnedsættelser, samt socioøkonomiske baggrund har alt sammen betydning for elevernes sandsynlighed for at aflægge alle obligatoriske 9.-klasseprøver.

Tabel 5 viser resultaterne fra hhv. en generel logistisk regressionsmodel og en logistisk regressionsmodel, hvor der tages højde for eventuel ikke-observerbar variation inden for de enkelte institutioner (en såkaldt institutions-fixed effekt model).

I regressionsmodellerne er udfaldet således, hvorvidt folkeskoleeleverne aflægger alle obligatoriske 9.-klasseprøver. Der undersøges for sammenhængen med en række relevante karakteristika, herunder demografisk baggrund, elevernes fravær og faglige niveau, sociale problemer og funktionsnedsættelser samt socioøkonomisk baggrund. Resultaterne fra trivselsmålinger er ikke inkluderet i regressionsmodellerne, idet der er mangler i målinger for en stor del af alle eleverne i 8. klasse.

Det bemærkes, at regressionsresultaterne belyser, hvorvidt sammenhænge er statistisk signifikante og i hvilken retning, men ikke hvorvidt de afdækkede sammenhænge er kausale (dvs. om der er årsagssammenhænge). Resultaterne vedr. fravær viser eksempelvis, at eleverne med højt fravær har mindre sandsynlighed for at aflægge alle 9.-klasseprøver. Men det vides ikke, om det er fraværet, der er *årsagen* til, at elever med højt fravær gennemsnitligt set i mindre grad aflægger alle 9.-klasserprøver sammenlignet med elever med lavt fravær. Det kan således heller ikke udledes af analyserne, hvorvidt et reduceret fraværsniveau blandt elever med højt fravær i sig selv kan medføre, at eleverne i højere grad vil aflægge alle 9.-klasseprøverne.

Resultaterne viser, at drenge, ikke-aldersvarende elever og indvandrere, der afslutter grundskolen i en folkeskole, har en signifikant større sandsynlighed for ikke at aflægge alle 9.-klasseprøverne. Det samme gør sig gældende for elever med funktionsnedsættelser samt elever, der har modtaget sociale foranstaltninger eller har været i kontakt med politiet. Det bemærkes, at resultaterne for så vidt angår indvandrere og ikke-aldersvarende elever ikke er signifikante, hvis der ses bort fra elever, hvor ikke-aflagte 9.-klasseprøver alene kan henvises til fritagelser eller manglende registreringer (se evt. bilag).

Elever med højt fravær og elever med ikke-tilstrækkelige præstationer mv. i de nationale test i 8. klasse i matematik og læsning har også større sandsynlighed for ikke at aflægge alle 9.-klasseprøverne.

Samtidig er har forældrenes arbejdsmarkedstilknytning og uddannelsesniveau også betydning for elevernes prøveaflæggelse. Elever med lavuddannede forældre og elever med forældre, der ikke er beskæftigede, har større sandsynlighed for ikke at aflægge alle 9.-klasseprøverne.

Tabel 5

Folkeskoleelevers sandsynlighed for ikke at aflægge alle obligatoriske 9.-klasseprøver, 2019

	Logistisk regression	Logistisk regression med fixed effekt
Demografisk baggrund		
Drenge	+ **	+ **
Ikke-alderssvarende ¹	+ **	+ **
Indvandrere ¹	+ **	+ **
Fravær og fagligt niveau		
Højt fravær (+15 pct.)	+ **	+ **
Nationale test i læsning i 8. klasse (ikke-tilstrækkelige præstationer mv.) ²	+ **	+ **
Nationale test i matematik i 8. klasse (ikke-tilstrækkelige præstationer mv.) ²	+ **	+ **
Sociale problemer og funktionsnedsættelse		
Funktionsnedsættelse	+ **	+ **
Sociale foranstaltninger	+ **	+ **
Kontakt med politiet	+ **	+ **
Socioøkonomisk baggrund		
Forældre med lavt uddannelsesniveau (grundskole mv.)	+ **	+ **
Forældre uden beskæftigelse	+ *	-

Anm.: * p<0,05, ** p<0,001, "-"=Ikke signifikant. ¹) Resultaterne ift. indvandrere og ikke-alderssvarende elever afhænger i høj grad af opgørelsesmetoden, jf. bilaget. ²) omfatter ikke-tilstrækkelige præstationer og herunder, samt fritaget og elever, hvor ikke er registreret testresultater. Elever pr. 30 april 2019 i 9. klasse i folkeskoler blandt 14-17-årige i befolkningsregistret primo og ultimo året. Alderen er opgjort pr. 1. januar. Det er lagt til grund, at alle elever aflægger alle 9.-klasseprøverne. Se bilag 1 for mere information. Elever uden fraværsregistrering indgår ikke i modellerne. Modellen omfatter en mindre gruppe elever, der ikke er registreret ved de nationale test. I fixed effekt-modellen er der udeladt små institutioner pga. manglende variation. Se boks 1 for yderligere information. N (logistisk regression=41.500), (logistisk regression med fixed effekt=30.900).

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistik og Børne- og Undervisningsministeriets registerdata.

I regressionsanalysen med institutions-fixed-effekt er der korrigeret for forskelle på institutionsniveau. Det betyder, at frem for at sammenligne elever med alle elever, der har afsluttet grundskolen i 2019, er eleverne kun sammenlignet med elever på deres egen institution. Herved tages der højde for en række institutionelle forhold, så som elevsammensætning og undervisningsforhold mv., som påvirker eleverne ens på institutionen (heraf fixed effekt). Det skal dog bemærkes, at korrektionen er lavet på skoleniveau og ikke klasseniveau, hvorfor der fortsat kan være en række forskelle, som analysen ikke kan tage højde for.

Institutions-fixed effekt-analysen finder i høj grad samme resultater som den logistiske regressionsmodel. Dog har forældrenes beskæftigelsessituation ikke en statistisk signifikant sammenhæng med ikke at aflægge alle 9.-klasseprøverne, når der kontrolleres for den institution, som eleverne går på. Det skal formentlig ses i lyset af, at der er mindre variation i forældrenes beskæftigelse inden for de enkelte institutioner sammenlignet med variationen i forældrenes beskæftigelse på tværs af hele landet. Derudover er der relativt få elever på hver enkelt institution, som ikke aflægger alle prøver.

9. Uddannelse efter grundskolen

Elever, der ikke aflægger alle 9.-klasseprøver, har et dårligere udgangspunkt i forhold til at påbegynde en ungdomsuddannelse efter grundskolen og fastholde deres tilknytning til uddannelsessystemet.

Det gør sig særligt gældende efter indførelse af adgangskrav til erhvervsuddannelserne i 2015 og de skærpede adgangskrav til gymnasiale uddannelser fra 2019. Adgangskravene til både erhvervsuddannelserne og de gymnasiale uddannelser indebærer, at der stilles krav om, at eleven består folkeskolens afgangseksamen. For at bestå folkeskolens afgangseksamen skal eleverne aflægge alle 10 obligatoriske 9.-klasseprøver og opnå en gennemsnitskarakter på mindst 2,0. Gruppen af elever, der ikke aflægger alle obligatoriske 9.-klasseprøver, opfylder således ikke adgangskravene til erhvervsuddannelserne og gymnasiale uddannelser og har derfor ikke retskrav på at fortsætte direkte på en ungdomsuddannelse efter grundskolen.

Elever har mulighed for at forbedre karaktererne fra 9. klasse i dansk, matematik og engelsk i 10. klasse ved at aflægge prøverne på 9.-klasseniveau. Elever, der søger en erhvervsuddannelse uden at opfylde ovenstående adgangskrav, kan også optages på baggrund af en optagelsesprøve og samtale på den ansøgte erhvervsskole. Tilsvarende har elever, der ikke har bestået folkeskolens afgangseksamen, mulighed for at blive optaget på en gymnasial uddannelse, hvis institutionens leder på baggrund af en optagelsesprøve og samtale vurderer, at eleven kan gennemføre den ønskede uddannelse.

Når elever uden prøver og delprøver i dansk eller matematik starter på erhvervsskoler, kan det skyldes, at de rent faktisk har prøver, men at prøverne blot ikke er registreret i karakterregistret. Det kan også være elever, der har fået en uddannelsesaftale eller har taget en optagelsesprøve og/eller samtale.

Der eksisterer endnu ikke effektanalyser af adgangskravet på ungdomsuddannelserne betydning for elevernes optag på uddannelserne, og det er derfor ikke muligt at give et præcist bud på, hvilke konsekvenser adgangskravene har haft for elever, der ikke har aflagt alle obligatoriske 9.-klasseprøver.

Boks 4**Opgørelse af overgang til uddannelse efter grundskolen**

I denne analyse af elevernes overgang til ungdomsuddannelser er der set nærmere på elever, der afslutter grundskolen i 2018, med henblik på at belyse elevernes overgange til ungdomsuddannelse både 3 måneder og 15 måneder efter, at eleverne afslutter 9. klasse.

Uddannelsestilknytning efter 3 måneder er opgjort pr. 30/9 2018, men uddannelsestilknytning efter 15 måneder er opgjort pr. 30/9 2019. Opgørelsen er afgrænset til elever, der er registreret i befolkningsregistret 2 år efter de afslutter grundskolen.

Elevernes uddannelsestilknytning er opgjort på baggrund af Danmarks Statistiks elevregister, og grupperingen af uddannelser er opgjort på baggrund af hovedområde. Elever på forberedende ungdomsuddannelser pr. 30/9 2019 er suppleret med Børne- og Undervisningsministeriets foreløbige registerdata over elever indskrevet på Forberedende Grunduddannelser (FGU).

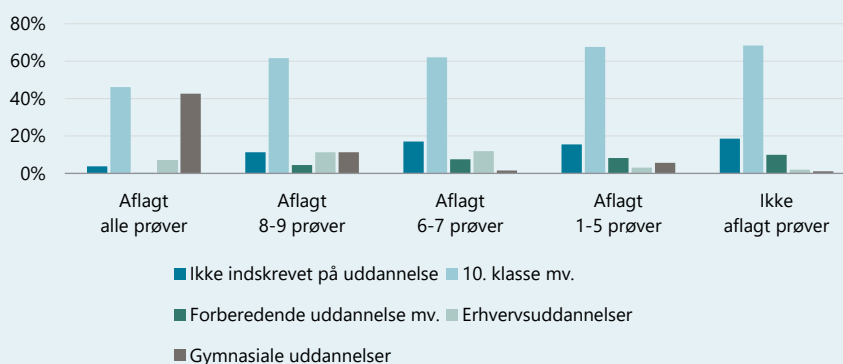
Det bemærkes, at overgangen til videre uddannelse i denne analyse er opgjort på baggrund af statusopgørelser over elevernes uddannelsestilknytning. Elever, der ikke er indskrevet på en uddannelse, kan således have været indskrevet på en uddannelse tidligere eller senere på året. Der vil også være en gruppe, som er påbegyndt arbejde direkte efter grundskolen.

Omkring halvdelen af alle 9.-klasseelever fortsætter i 10. klasse efter grundskolen. Det skal blandt andet ses i lyset af, at en stor del vælger et år på efterskole, før de går videre med en ungdomsuddannelse.

Blandt elever, der ikke aflægger alle obligatoriske 9.-klasseprøver, er det i størrelsesordenen 62-68 pct., der fortsætter i 10. klasse. Omkring 11-12 pct. af de elever, der har aflagt 6-9 prøver, er indskrevet på en erhvervsuddannelse, mens i størrelsesordenen 9 pct. af de elever, der har aflagt mindre end seks prøver, er indskrevet på en forberedende ungdomsuddannelse. Omkring 15-19 pct. af elever, der har aflagt syv prøver eller derunder, er ikke indskrevet på en uddannelse tre måneder efter, de afslutter 9. klasse, *jf. figur 27*.

Figur 27

Uddannelsestilknytning 3 måneder efter afsluttet grundskole, blandt elever, der har afsluttet grundskolen i 2018

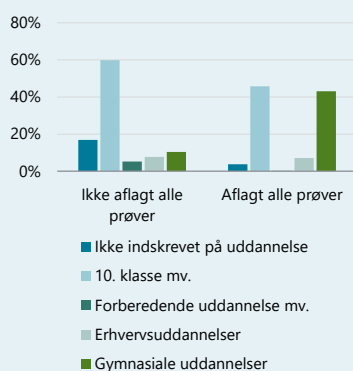
Anm.: Se boks 1, 2 og 4 for yderligere information. N=63.500.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistik og Børne- og Undervisningsministeriets registerdata.

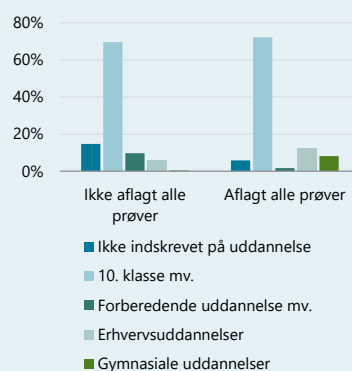
Elevernes uddannelsestilknytning efter afsluttet grundskole varierer endvidere i forhold til, om eleverne afslutter grundskolen i en almen grundskole eller et specialtilbud. For elever, der afslutter grundskolen i et specialtilbud, fortsætter omkring 70 pct. i 10. klasse, uanset om de har aflagt alle 9.-klasseprøverne, jf. figur 28b.

Figur 28a

Uddannelsestilknytning tre måneder efter afsluttet grundskole blandt elever, der har afsluttet grundskolen i 2018, *Almene tilbud*

Figur 28b

Uddannelsestilknytning tre måneder efter afsluttet grundskole blandt elever, der har afsluttet grundskolen i 2018, *Specialtilbud*

Anm.: Se anmærkning til figur 27 og boks 1, 2 og 4 for yderligere information. N=63.500.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistik og BUVN's registerdata.

Omkring 15-17 pct. af eleverne, der ikke aflægger alle obligatoriske 9.-klasseprøver, er ikke indskrevet på en uddannelse tre måneder efter afsluttet grundskole. Det gælder både blandt elever i specialtilbud og almene tilbud, jf. figur 28a og 28b.

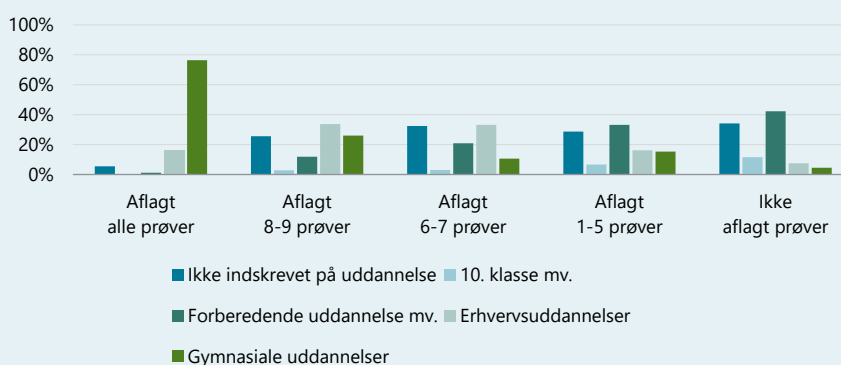
15 måneder efter afsluttet grundskole er langt de fleste elever, der har aflagt alle obligatoriske 9.-klasseprøver, indskrevet på en gymnasial uddannelse eller en erhvervsuddannelse. Blandt elever, der ikke aflægger alle obligatoriske 9.-klasseprøver, er billedet noget mere blandet.

Blandt elever, der har aflagt 8-9 prøver, er ca. 60 pct. indskrevet på en gymnasial uddannelse eller en erhvervsuddannelse, mens ca. 26 pct. ikke er indskrevet på en uddannelse.

For elever, der har aflagt syv af de obligatoriske 9.-klasseprøver eller derunder, er omkring en tredjedel ikke indskrevet på en uddannelse efter 15 måneder, jf. figur 29.

Figur 29

Uddannelsestilknytning 15 måneder efter afsluttet grundskole blandt elever, der har afsluttet grundskolen i 2018

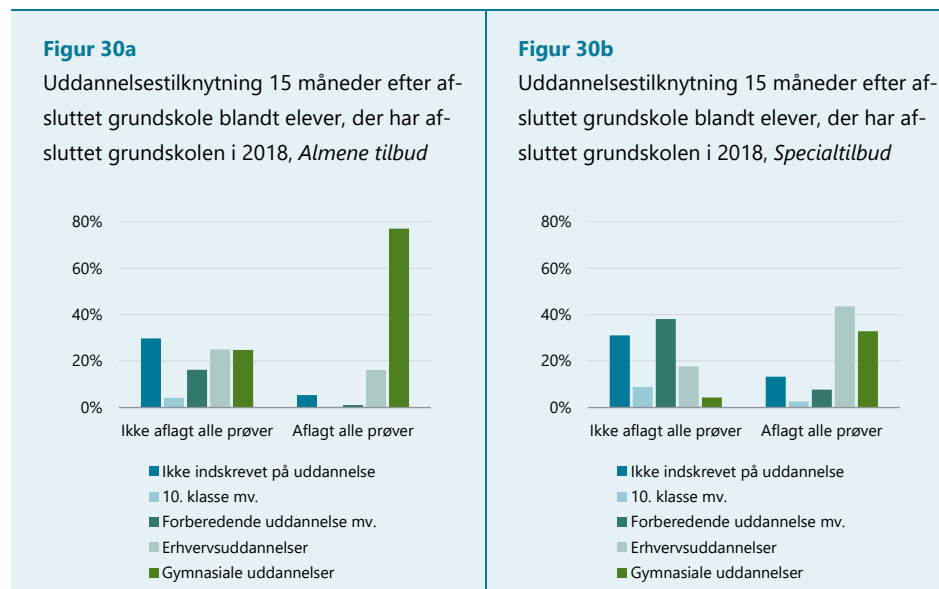

Anm.: Overgang til uddannelse er opgjort ultimo 3. kvartal i kalenderåret efter eleverne afslutter grundskolen – dvs. efter 15 måneder. Opgørelsen er afgrænset til elever, der er registreret i befolkningsregisteret 2 år efter de afslutter grundskolen. Se boks 1, 2 og 4 for yderligere information. N=63.500.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistik og Børne- og Undervisningsministeriets registerdata.

Der er tydelige forskelle i uddannelsesmønstrene blandt elever, der ikke aflægger alle 9.-klasseprøverne, når man sammenligner elever fra specialtilbud med elever fra almene tilbud. Elever fra specialtilbud, der ikke aflægger alle 9.-klasseprøverne, og som er i gang med en uddannelse 15 måneder efter grundskolen, er typisk i gang med et forberedende uddannelsestilbud eller en erhvervsuddannelse. Elever fra almene tilbud, der ikke

aflægger alle 9.-klasseprøverne, som er i gang med en uddannelse efter 15 måneder, er typisk indskrevet på en erhvervsuddannelse eller en gymnasial uddannelse, jf. figur 30a og 30b.

Anm.: Se anmærkning til figur 29 og boks 1, 2 og 4 for yderligere information. N=63.500.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistik og Børne- og Undervisningsministeriets registerdata.

Andelen af elever, der er indskrevet på en uddannelse 15 måneder efter afsluttet grundskole, er lavest blandt elever med indikationer på sociale problemer og funktionsnedsættelse og elever med ufaglærte forældre eller forældre uden beskæftigelse.

På tværs af baggrundskarakteristika er andelen, der er i gang med en uddannelse 15 måneder efter afsluttet grundskole, markant højere blandt elever, der har aflagt alle obligatoriske 9.-klasseprøver, jf. tabel 6.

Det bemærkes, at den høje andel indvandrere indskrevet på en uddannelse blandt elever, der ikke har aflagt alle prøver, skal ses i lyset af, at der er tale om en lille gruppe, hvor en forholdsmæssig stor andel er indskrevet på en forberedende ungdomsuddannelse sammenlignet med efterkommere og elever med dansk oprindelse.

Tabel 6

Elever indskrevet på uddannelse 15 måneder efter afsluttet grundskole blandt elever, der har afsluttet grundskolen i 2018

	Ikke aflagt alle prøver	Aflagt alle prøver
Køn		
Drenge	70%	94%
Piger	68%	95%
Alder		
Ikke-alderssvarende	70%	91%
Alderssvarende	70%	95%
Herkomst		
Dansk oprindelse	69%	95%
Efterkommere	69%	95%
Indvandret før 12-årsalderen	78%	94%
Indvandret efter 12-årsalderen	74%	92%
Forældres uddannelse		
Grundskole mv.	63%	88%
Gymnasiale uddannelser mv.	74%	93%
Erhvervsuddannelse	69%	93%
Videregående uddannelse	74%	96%
Forældres arbejdsmarkedsstatus		
Uden for arbejdsmarkedet	64%	89%
Ledige mv.	63%	90%
Beskæftigede mv.	71%	95%
Sociale problemer og funktionsnedsættelser		
Sociale problemer og funktionsnedsættelser	66%	89%
Sociale foranstaltninger	63%	84%
Funktionsnedsættelser	68%	90%
Kontakt med politiet	55%	85%

Anm.: Overgang til uddannelse er opgjort ultimo 3. kvartal i kalenderåret efter eleverne afslutter grundskolen – dvs. efter 15 måneder. Opgørelsen er afgrænset til elever, der er registreret i befolkningsregisteret 2 år efter de afslutter grundskolen. Se *boks 1, 2, 3 og 4* for yderligere information. N=63.500.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistik og Børne- og Undervisningsministeriets registerdata.

10. Sandsynlighed for ikke at overgå til uddannelse efter grundskolen blandt folkeskoleelever

Folkeskoleelever, der ikke aflægger alle 9.-klasseprøver, har fortsat lavere sandsynlighed for at være indskrevet på en uddannelse 15 måneder efter afsluttet grundskole, når der kontrolleres for elevernes demografiske baggrund, fravær og indikationer på fagligt niveau, sociale problemer og funktionsnedsættelser samt socioøkonomiske baggrund.

Resultaterne af analysen viser samtidig, at alle disse forhold også har signifikant sammenhæng med elevernes sandsynlighed for at være indskrevet på en uddannelse 15 måneder efter afsluttet grundskole. Det understreger, at det ikke alene er elevernes prøveaflæggelse, der har betydning for elevernes overgang til ungdomsuddannelse, og at årsagerne til manglende overgang til ungdomsuddannelse vil afhænge af en række forhold i elevernes liv under grundskolen.

Tabel 7 viser resultaterne fra hhv. en generel logistisk regressionsmodel og en institutions-fixed effekt model. I regressionsmodellerne er udfaldet, hvorvidt folkeskoleeleverne er indskrevet på en uddannelse 15 måneder efter afsluttet grundskole. Det bemærkes, at regressionsresultaterne belyser, hvorvidt sammenhængene er statistisk signifikante og i hvilken retning, men ikke, hvorvidt de afdækkede sammenhænge er kausale (dvs. årsagssammenhænge).

Elever, der ikke aflægger alle 9.-klasseprøver, har signifikant mindre sandsynlighed for ikke at være indskrevet på en uddannelse 15 måneder efter afsluttet grundskole. Det samme gælder for drenge, ikke-alderssvarende elever, elever der har modtaget sociale foranstaltninger eller har været i kontakt med politiet, og elever med funktionsnedsættelser.

Omvendt har indvandrere større sandsynlighed end efterkommere og elever med dansk oprindelse for at være indskrevet på en uddannelse 15 måneder efter afslutter grundskole. Det skal dog ses i lyset af, at der er tale om en lille gruppe elever, og at forholds-mæssigt mange i denne gruppe er indskrevet på en forberedende ungdomsuddannelse, jf. også afsnit 9.

Elever med højt fravær og ikke-tilstrækkelige resultater mv. i de nationale test i læsning i 8. klasse har signifikant mindre sandsynlighed for at være indskrevet på en uddannelse 15 måneder efter afsluttet grundskole. Tilsvarende har elever, hvis forældre har lavt uddannelsesniveau eller ikke er i beskæftigelse, lavere sandsynlighed for at være indskrevet på en uddannelse 15 måneder efter afsluttet grundskole.

Tabel 7

Folkeskoleelevers sandsynlighed for ikke at aflægge alle obligatoriske 9.-klasseprøver, 2019

	Logistisk regression	Logistisk regression med fixed effekt
Prøveaflæggelse ved obligatoriske 9.-klasseprøver		
Ikke aflagt alle obligatoriske 9.-klasseprøver	÷ **	÷ **
Demografisk baggrund		
Dreng	÷ **	÷ **
Ikke-alderssvarende	÷ **	÷ **
Indvandrere	+ **	+ **
Fravær og fagligt niveau		
Fravær (+ 15 pct.)	÷ **	÷ **
Nationale test i læsning i 8. klasse (Ikke-tilstrækkelige præstationer mv.) ¹	÷ **	÷ **
Indikatorer på sociale problemer og funktionsnedsættelse		
Funktionsnedsættelser	÷ **	÷ **
Sociale foranstaltninger	÷ **	÷ **
Kontakt med politiet	÷ *	÷ **
Socioøkonomisk baggrund		
Forældre med lavt uddannelsesniveau (grundskole mv.)	÷ **	÷ **
Forældre uden beskæftigelse	÷ *	÷ *

Anm.: * p<0,05 **, p<0,001, "-"=Ikke signifikant. Elever pr. 30 april i 9. klasse i folkeskoler blandt 14-17-årige i befolkningsregistret primo og ultimo året. ¹) omfatter ikke-tilstrækkelige præstationer og herunder, samt fritaget og elever, hvor ikke er registreret testresultater. Alderen er opgjort pr. 1. januar. Det er lagt til grund, at alle elever aflægger alle 9.-klasseprøverne. Omfatter en lille gruppe elever, hvor der ikke er registret ved de nationale test. I fixed effekt-modellen er der udeladt små institutioner pga. manglende variation. Se *boks 1* for yderligere information. Resultaterne fra trivselsmålinger er ikke inkluderet i regressionsmodellerne, idet der er mangler i målingerne for en stor del af eleverne. Det er i denne analyse ikke muligt at inkludere oplysninger fra nationale test i matematik i 8. klasse, da nationale test i matematik først blev indført i skoleåret 2017/2018 – dvs. det år, som eleverne i denne analyse afslutter 9. klasse. N (logistisk regression=41.211), (logistisk regression med fixed effekt=39.303).

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistik og Børne- og Undervisningsministeriets registerdata.

Fixed-effekt-analysen, hvor der er korrigeret for variation inden for de enkelte institutioner, finder i høj grad samme resultater som den logistiske regressionsmodel.

11. Skolernes erfaring med prøveafleggelsen

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet har indsamlet en række oplysninger om aflæggelsen af 9.-klasseprøverne blandt skoler, der har haft en høj andel af elever, der ikke har aflagt alle obligatoriske 9.-klasseprøver de seneste to skoleår og dermed har erfaring med udfordringerne ved at få elever til at aflægge alle obligatoriske 9.-klasseprøver.

Oplysningerne er indsamlet gennem en workshop med en folkeskole, en friskole og tre specialskoler samt telefoninterviews med yderligere tre skoler. Derudover er oplysningerne suppleret med erfaringerne fra styrelsens tematiske tilsyn med prøveafleggelsen i 2018 og 2019, som har omfattet henholdsvis 24 og 33 folkeskoler.

Boks 5

Udvælgelsen af skoler til tilsyn og workshop

Skolerne til tilsyn og workshops er udvalgt på baggrund af skolens samlede andel af elever, der ikke har aflagt alle obligatoriske 9.-klasseprøver (over 10 pct.) samt skolens antal af hhv. fritagne og udeblevne elever.

Dermed er der udvalgt skoler, der har erfaring med et større antal elever, der ikke aflægger alle obligatoriske 9.-klasseprøver og erfaring med både fritagelser og udeblivelser.

Det skal i den forbindelse bemærkes, at der for langt de fleste skoler kun er tale om få elever på hver enkelt skole, der ikke aflægger alle obligatoriske 9.-klasseprøver eller fritages for prøve. I 2019 var der 121 folkeskoler, hvor flere end 10 pct. af eleverne ikke aflagde alle obligatoriske 9.-klasseprøver. Det svarer til ca. 14 pct. af alle folkeskoler, der gennemførte 9.-klasseprøver.

I det følgende gennemgås de indsamlede oplysninger. Det skal understreges, at oplysningerne ikke er repræsentative, da de omfatter et lille antal skoler, men oplysningerne kan give indsigt i de adspurgte skolars erfaringer med de problemstillinger, som denne analyse har afdækket.

Skolernes vurdering af, om eleven kan aflægge alle obligatoriske 9.-klasseprøver

Afgørelser om prøvefritagelse skal være truffet inden den 1. december forud for prøveterminen maj-juni eller snarest muligt derefter, jf. § 37 i bekendtgørelse om folkeskolens prøver (prøvebekendtgørelsen).

De adspurgte skoler oplyser, at de påbegynder vurderingen af, om eleverne kan aflægge prøve tidligt. Nogle skoler påbegynder allerede processen i 7. klasse, mens det på størstedelen af skolerne sker i løbet af 8. klasse eller begyndelsen af 9. klasse. Drøftelsen af de enkelte elever indledes typisk af den konkrete faglærer, og efter en intern dialog mel-

lem skolens ledelse og det øvrige pædagogiske personale inddrages eleven og forældre i skolens overvejelser. Hvis det vurderes nødvendigt, indhentes bistand fra Pædagogisk-Psykologisk Rådgivning (PPR) eller skolens ressourcecenter.

Flere af de prøveansvarlige på skolerne peger på, at det ikke altid er muligt at gennemføre vurderingen af, om en elev skal til prøve, inden for ovennævnte frister. På specialområdet kan der ske henvisninger af elever til specialskolerne i løbet af 9. klasse og helt frem til foråret i 9. klasse, hvorfor det ikke er muligt at træffe beslutning om fritagelse for prøven inden for fristen den 1. december. For elever, der er kommet til Danmark sent i deres skoleforløb, er den sproglige progression afgørende for, hvorvidt eleverne ville kunne aflægge prøve. De prøveansvarlige oplyser, at de ofte først kan vurdere, om eleverne har tilstrækkelige danskundskaber til at kunne aflægge prøver, helt fremme ved prøveterminen, hvorfor fristen den 1. december også er en udfordring i forhold til denne elevgruppe.

Årsager til manglende prøveaflæggelse

Generelt set giver de prøveansvarlige på skolerne udtryk for et godt kendskab til reglerne for prøvefritagelse, og at de føler sig godt klædt på til at træffe afgørelser herom. Styrelsens dialog med skolerne viser dog, at der også angives grunde til fritagelser, der ikke er i overensstemmelse med lovgivningen. Dette sås også i det tematiske tilsyn af prøveaflæggelsen i 2018, hvor styrelsen konstaterede, at skolerne mangler kendskab til mulighederne for fritagelse inden for loven (hjemmelsgrundlag), og at hjemlerne anvendes forkert, fx anvendes fritagelse på grund af betydelig funktionsnedsættelse, når der er tale om utilstrækkelige danskundskaber.

Elever, der ikke falder inden for rammerne for fritagelse

På almenområdet angiver prøveansvarlige på både folkeskoler og frie grundskoler, at der oftest er tale om få elever på hver skole, der fritages for prøve. Det er typisk sent ankomne tosprogede elever eller elever, der er visiteret til specialtilbud med fx generelle indlæringsvanskeligheder, men som efter forældrenes ønske stadig går i folkeskolen. På specialområdet falder en stor del af eleverne inden for lovens muligheder for fritagelse, men der er også elever, der er normalt begavede, men har uro, angst eller adfærdsmæssige udfordringer. De adspurgte specialskoler oplyser, at disse elever som udgangspunkt tilmeldes prøverne, da det vurderes, at de kan aflægge prøve, men at der kan være forhold på selve prøvedagen, der får eleverne til at udeblive fra prøven.

De prøveansvarlige på skolerne peger på, at der er elevgrupper, som skolerne finder svære at håndtere, fordi eleverne ikke kan fritages inden for lovens rammer, men samtidig vurderer skolerne, at eleverne af andre årsager ikke vil kunne aflægge prøve. Der-

med er der risiko for, at eleverne ender med at udeblive fra prøverne. Det kan være elever, der skifter skole i udskoling og samtidig har store sociale, faglige eller kognitive udfordringer, hvor skolen ikke har kunnet give eleverne den nødvendige støtte i forhold til at forberede eleverne til prøve, da eleverne kun har gået kort tid på skolen. Dertil kommer elever med så store personlige udfordringer som fx misbrug eller psykiske lidelse, at skolegang og prøver er sekundært for eleven. Endelig peges der også på, at elever, der ankommer til Danmark før det fyldte 14. år og dermed ikke kan fritages for prøve inden for loven, kan have haft så mangelfuld skolegang i deres oprindelsesland, at det ikke er hensigtsmæssigt for disse elever at aflægge prøver. Disse elever har ikke ret til hverken fritagelse for prøve eller aflæggelse af prøve på særlige vilkår.

Gennemførelse af prøverne

De prøveansvarlige på både folkeskoler, frie grundskoler og specialskolerne angiver, at de har et stort fokus på prøverne og arbejder målrettet på, at så mange elever som muligt aflægger alle prøver. Lærerne bruger generelt meget tid på at forberede eleverne på prøvesituationen fx gennem terminsprøver og 'øve-prøver' i prøvesystemet mv., fordi der ved at forberede eleverne så godt som muligt på prøvens indhold og form er større sandsynlighed for, at eleven kan gennemføre prøven.

For at forebygge udeblivelser fra selve prøven oplyser flere prøveansvarlige, at skolerne bruger tiltag som at bede eleven møde på skolens kontor i god tid forud for prøven, fælles morgenmad en time før de skriftlige prøver, at hente eleverne i hjemmet eller etablere en tæt kontakt med forældre, der kan følge eleven til skolen.

De prøveansvarlige på specialskolerne påpeger dog, at det for deres elever ofte er forhold, der ikke handler om prøven, der kan resultere i, at eleverne udebliver fra prøve. De oplyser, at størstedelen af deres elever gerne vil aflægge prøve og bliver forberedt på det, men der kan ske ting på selve prøvedagen fx i hjemmet eller på vej til skolen, der gør, at eleven ikke kan overskue prøven og derfor udebliver. Derudover kan de lange skriftlige prøver også give udfordringer for elever med koncentrationsproblemer.

Særlige prøvevilkår

Skolerne har mulighed for at tilrettelægge prøven på særlige prøvevilkår for elever med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse eller tilsvarende vanskeligheder, således at eleverne sidestilles med andre elever i prøvesituationen, så længe der ikke sker en ændring af prøvens faglige niveau.

De prøveansvarlige på alle de adspurgte skoler angiver overordnet, at de kender til mulighederne herfor og bruger dem til fx at tildele ekstra tid til de omfattede elever ved de skriftlige prøver. Nærmere dialog med de prøveansvarlige viser dog også, at skolerne ud

over muligheden for afsættelse af ekstratid kun har begrænset kendskab til øvrige muligheder for aflæggelse af prøve på særlige vilkår. Fx påpeger de adspurgte skoler, at prøveformen i nogle fag kan være udfordrende for elever med særlige behov, fordi eleverne måske fungerer dårligt i gruppearbejde, som er en del af flere prøver fx i naturfag og historie, men de oplyser ikke at have tilrettelagt særlige prøvevilkår i denne forbindelse.

Bilag 1: Logistiske regresionsanalyser

I dette bilag vises opbygningen af de logistiske regressionsmodeller samt test af modellernes resultater, herunder særligt i forhold til udfordringer med elever, hvor der ikke findes registreringer af fagligt niveau eller en eller flere 9.-klasseprøver.

Der er udarbejdet en generel logistisk regressionsmodel og en logistisk regressionsmodel, hvor der tages højde for variation, som er konstant inden for de enkelte institutioner (en såkaldt institutions-fixed effekt model). Konstant variation defineres ved de ting, som inden for en institution må forventes at påvirke institutionens elever ens. Eksempler kan være størrelsen på en institution, institutionens beliggenhed eller hvorvidt det er en privat institution. Det vil sige, at der i denne analyses metodiske tilgang kan være indikatorer, som påvirker elever forskelligt inden for den samme institution, og den type indikator er der ikke mulighed for at se på med en institutions-fixed effekt model. Valget af denne model hænger sammen med, at denne analyse udelukkende arbejder med data på individniveau.

Der er en række usikkerheder forbundet med opgørelsen af elever, der ikke aflægger alle 9.-klasseprøverne, jf. også afsnit 2 og 3. Samtidig er der en række elever, særligt blandt elever, der ikke aflægger alle 9.-klasseprøver, som ikke har taget de nationale test i matematik og dansk i 8 klasse, jf. afsnit 7.

Tabel A, tabel B og tabel C viser, at det har betydning for analyserne af elevernes sandsynlighed for at ikke at aflægge alle 9.-klasseprøver og elevernes sandsynlighed for at være indskrevet på en uddannelse 15 måneder efter afsluttet grundskole, om elever med fritagelser fra 9.-klasseprøverne og nationale test, samt elever, hvor der ikke er registreringer af en eller flere 9.-klasseprøver og nationale test inkluderes i analyserne. Da formålet med denne analyse netop er at undersøge elever, der ikke aflægger alle 9.-klasseprøver, er elever, som er fritaget fra 9.-klasseprøver og nationale test eller ikke er registreret med alle 9.-klasseprøver og nationale test, inkluderet i analyserne for at ensrette populationen ift. resten af analysen.

Eftersom opgørelsesmetoden har stor betydning for modellen og de enkelte faktors betydning for sandsynligheden for at aflægge 9.-klasseprøverne og at være indskrevet på en uddannelse 15 måneder efter grundskolen, opsummeres resultaterne af regressionsanalyserne kun i forhold til, hvorvidt sammenhænge er statistisk signifikante og i hvilken retning. Herudover noteres det, hvis der kan findes forskellige resultater på tværs af modellerne.

Tabel A1 og Tabel A2 viser modellen for regressionsanalyserne af, hvorvidt folkeskole-eleverne aflægger alle obligatoriske 9.-klasseprøver. Model 4 og Model 4 (institutions-fixed effekt) er de endelige modeller, der er præsenteret i tabel 5, afsnit 8.

I Model 4B er modellen afgrænset til elever, der har aflagt alle obligatoriske 9.-klasseprøver, samt elever, der har været syge eller er udeblevet fra prøverne. Herved er der set bort fra elever, som ikke har aflagt alle prøver, fordi de har været fritaget fra prøveaf-læggelsen, samt elever, hvor der ikke er registreret oplysninger om deres prøveaf-læggelser, og hvor årsagerne til ikke-aflagte prøver ej kendes eller kan skyldes registrerings-fejl. Bemærk, at elever, der har været syge, som udgangspunkt bliver tilbudt sygeeksamen, hvorefter deres karakterer indberettes. Elever, hvor årsagen til en manglende prøve er sygdom, omfatter således elever, hvor der ikke foreligger registrering af deres sygeprøve, jf. også *boks 1*, afsnit 2.

I Model 4C er der set bort fra elever, hvor der ikke er resultater fra de nationale test i læsning eller matematik i 8. klasse, fordi der mangler testresultater, eleverne har været fritaget eller ikke indgår i registeroplysningerne over nationale test. Model 4BC omfatter afgrænsningerne fra både Model 4B og 4C.

I forhold til Model 4 falder odds ratio og signifikansniveauet i Model 4B, Model 4C og særligt i Model 4BC for en række faktorer, herunder særligt ikke-aldersvarende og ind-vandrere. Omvendt er sandsynligheden for at udeblive eller være syg til en eller flere af 9.-klasseprøverne højere for elever med højt fravær.

Tabel A1

Model for logistisk regressionsanalyse af folkeskoleelevers sandsynlighed for ikke at aflægge alle 9.-klasseprøver

	Model 1	Model 2	Model 3	Model 4
Drenge	1,31** [0,07]	1,48** [0,09]	1,50** [0,09]	1,52** [0,10]
Ikke-aldersvarende	2,48** [0,13]	1,63** [0,10]	1,50** [0,98]	1,44** [0,10]
Indvandrere	4,21** [0,31]	2,08** [0,19]	2,47** [0,24]	2,07** [0,21]
Højt fravær (+15 pct.)		8,18** [0,52]	6,09** [0,40]	6,06** [0,40]
Nationale test i matematik i 8. klasse (Ikke-tilstrækkelige præstationer mv.)		6,05** [0,41]	5,22** [0,36]	4,98** [0,35]
Nationale test i læsning i 8. klasse. (Ikke-tilstrækkelige præstationer mv.)		4,47** [0,30]	4,21** [0,29]	4,12** [0,29]
Funktionsnedsættelser			2,53** [0,19]	2,64** [0,20]
Sociale foranstaltninger			3,89** [0,30]	3,62** [0,28]
Kontakt med politiet			1,88** [0,24]	1,80** [0,23]
Forældre med lavt uddannelsesniveau (Grundskole mv.)				1,45** [0,12]
Forældre uden beskæftigelse				1,21* [0,10]
Pseudo R²	0,055	0,319	0,359	0,361
Antal observationer	43.204	41.522	41.522	41.522

Anm.: Odds Ratio. * p<0,05 **, p<0,001, "-"=Ikke signifikant. Standardafvigelse i kantede parenteser. Elever pr. 30 april 2019 i 9. klasse i folkeskoler blandt 14-17-årige i befolkningsregistret primo og ultimo året. Alderen er opgjort pr. 1. januar. Elever uden fraværsregistrering indgår ikke i modellerne, der inkluderer fravær. Se *boks 1* for yderligere information.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistik og Børne- og Undervisningsministeriets registerdata.

Tabel A2

Model for logistisk regressionsanalyse af folkeskoleelevers sandsynlighed for ikke at aflægge alle 9.-klasseprøver

	Model 4B	Model 4C	Model 4BC	Model 4 Fixed effekt
Drenge	1,50** [0,13]	1,44** [0,10]	1,39** [0,13]	1,49** [0,10]
Ikke-aldersvarende	1,24* [0,11]	1,25* [0,10]	1,18 [0,13]	1,47** [0,11]
Indvandrere	1,35* [0,20]	1,40* [0,19]	1,28 [0,23]	1,81** [0,21]
Højt fravær (+15 pct.)	9,57** [0,82]	7,91** [0,60]	11,35** [1,10]	7,83** [0,60]
Nationale test i matematik i 8. klasse (Ikke-tilstrækkelige præstationer mv.)	3,61** [0,36]	3,97** [0,37]	3,41** [0,44]	5,08** [0,40]
Nationale test i læsning i 8. klasse. (Ikke-tilstrækkelige præstationer mv.)	2,56** [0,25]	3,44** [0,30]	2,00** [0,26]	3,93** [0,30]
Funktionsnedsættelser	1,60** [0,17]	2,64** [0,23]	1,4* [0,18]	2,85** [0,23]
Sociale foranstaltninger	3,15** [0,33]	3,52** [0,33]	2,9** [0,36]	3,87** [0,34]
Kontakt med politiet	2,10** [0,33]	2,07** [0,31]	2,42** [0,44]	1,93** [0,29]
Forældre med lavt uddannelsesniveau (Grundskole mv.)	1,56** [0,17]	1,36* [0,13]	1,51** [0,19]	1,36** [0,12]
Forældre uden beskæftigelse	1,44** [0,16]	1,28* [0,13]	1,45* [0,19]	1,13 [0,11]
Pseudo R²	0,244	0,258	0,227	-
Antal observationer	40.622	39.829	39.331	30.880

Anm.: Odds Ratio. * p<0,05 **, p<0,001, "-"=Ikke signifikant. Standardafvigelse i kantede parenteser. Elever pr. 30 april 2019 i 9. klasse i folkeskoler blandt 14-17-årige i befolkningsregistret primo og ultimo året. Alderen er opgjort pr. 1. januar. Elever uden fraværsregistrering indgår ikke i modellerne, der inkluderer fravær. I fixed effekt-modellen er der udeladt små institutioner pga. manglende variation. Se *boks 1* for yderligere information.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistik og Børne- og Undervisningsministeriets registerdata.

Tabel B viser modellen for regressionsanalyserne af folkeskoleelevernes sandsynlighed for at være indskrevet på en uddannelse 15 måneder efter afsluttet grundskole. Model 5 og Model 5 (institutions-fixed effekt) er de endelige modeller, der er præsenteret i tabel 7, afsnit 10.

Tabel B

Model for logistisk regressionsanalyse af folkeskoleelevers sandsynlighed for at være indskrevet på uddannelse 15 måneder efter afsluttet grundskole i 2018.

	Model 1	Model 2	Model 3	Model 4	Model 5	Model 5 Fixed effekt
Ikke aflagt alle 9.-klasseprøver	0,11** [0,01]	0,12** [0,01]	0,26** [0,2]	0,31** [0,02]	0,32** [0,02]	0,32** [0,02]
Drenge		0,89* [0,04]	0,87** [0,04]	0,85** [0,04]	0,84** [0,04]	0,82** [0,04]
Ikke-aldersvarende		0,60** [0,03]	0,64** [0,03]	0,66** [0,03]	0,69** [0,03]	0,70** [0,04]
Indvandrere		1,22 [0,12]	1,54** [0,17]	1,44** [0,16]	1,76** [0,20]	1,64** [0,19]
Højt fravær (+15 pct.)			0,26** [0,01]	0,29** [0,02]	0,30** [0,20]	0,30** [0,02]
Nationale test i læsning i 8. klasse. (Ikke-tilstrækkelige præstationer mv.)			0,46** [0,03]	0,49** [0,03]	0,52** [0,03]	0,54** [0,03]
Funktionsnedsættelser				0,71** [0,04]	0,69** [0,04]	0,68** [0,04]
Sociale foranstaltninger				0,55** [0,04]	0,60** [0,04]	0,61** [0,05]
Kontakt med politiet				0,65** [0,08]	0,70* [0,08]	0,75** [0,09]
Forældre med lavt uddannelsesniveau (Grundskole mv.)					0,66** [0,04]	0,69** [0,05]
Forældre uden beskæftigelse					0,78** [0,05]	0,86* [0,06]
Pseudo R²	0,065	0,072	0,110	0,116	0,120	-
Antal observationer	41.383	41.383	39.626	39.626	39.626	36.732

Anm.: Odds Ratio. * p<0,05 **, p<0,001, "-"=Ikke signifikant. Standardafvigelser i kantede parenteser. Elever pr. 30 april 2019 i 9. klasse i folkeskoler blandt 14-17-årige i befolkningsregistret primo og ultimo året. Alderen er opgjort pr. 1. januar. Elever uden fraværsregistrering indgår ikke i modellerne, der inkluderer fravær. I fixed effekt-modellen er der udeladt små institutioner pga. manglende variation. Se *boks 1* for yderligere information.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistik og Børne- og Undervisningsministeriets registerdata.

I Tabel C er Model 5 afgrænset til elever, der har aflagt alle 9.-klasseprøverne, og elever, der ikke har aflagt alle 9.-klasseprøverne pga. sygdom eller udeblivelser, tilsvarende afgrænsningen i Model 4B ovenfor. I Model 5B vises sandsynligheden for ikke være indskrevet på en uddannelse 15 måneder efter afsluttet grundskole for henholdsvis elever, som er udeblevet fra mindst én 9.-klasseprøve, og elever, der har været syge ved mindst én 9.-klasseprøve.

Model 5B finder stort set samme resultater som Model 5, og elever, der har været udeblevet eller har været syge ved 9.klasserprøverne har tæt på samme sandsynlighed for ikke at være indskrevet på en uddannelse efter 15 måneder, sammenlignet med den samlede gruppe af elever, der ikke har aflagt alle de obligatoriske 9.-klasseprøver, herunder også elever, der har været fritaget eller hvor der ikke er registreringer af flere eller alle prøver.

Tabel C

Model for logistisk regressionsanalyse af folkeskoleelevers sandsynlighed for at være indskrevet på uddannelse 15 måneder efter afsluttet grundskole i 2018

	Model 5B
Udeblevet ved mindst én 9.-klasseprøve	0,35** [0,04]
Syg ved mindst én 9.-klasseprøve	0,36** [0,05]
Drenge	0,82** [0,04]
Ikke-aldersvarende	0,66** [0,03]
Indvandrere	1,66** [0,21]
Højt fravær (+15 pct.)	0,28** [0,02]
Nationale test i læsning i 8. klasse. (Ikke-tilstrækkelige præstationer mv.)	0,50** [0,03]
Funktionsnedsættelser	0,67** [0,05]
Sociale foranstaltninger	0,58** [0,05]
Kontakt med politiet	0,72* [0,09]
Forældre med lavt uddannelsesniveau (Grundskole mv.)	0,63** [0,04]
Forældre uden beskæftigelse	0,78** [0,06]
Pseudo R2	0,10
Antal observationer	38.646

Anm.: Odds Ratio. * $p < 0,05$ **, $p < 0,001$, "-" = Ikke signifikant. Standardafvigelser i kantede parenteser. 1) omfatter ikke-tilstrækkelige præstationer og herunder, samt fritaget og elever, hvor ikke er registreret testresultater. Elever pr. 30 april 2019 i 9. klasse i folkeskoler blandt 14-17-årige i befolkningsregisteret primo og ultimo året. Alderen er opgjort pr. 1. januar. Elever uden fraværsregistrering indgår ikke i modellerne, der inkluderer fravær. Se *boks 1* for yderligere information.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistik og Børne- og Undervisningsministeriets registerdata.

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET